

ΕΣΤΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΑΛΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

1886

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡ. 5 - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡ. 8

N. A. G.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μαγροπούλη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ

ΑΘΗΝΗΣ

Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον της Έστιας: Έπι της οδού Σκαδίου, αριθ. 32.

1886

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΑ΄

Συνδρομή τριμηνία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἰσάσι. ἑκτος καὶ εἴς τι τῆς εἰσίας. — Γραφεῖον διευθ. Ὁδὸς, σταθμοῦ 32.

23 Φεβρουαρίου 1886

Ἡ κάτωθι δημοσιευμένη γεωγραφικὴ περιγραφή τῆς νήσου Ἰθῆρας ἀποτελεῖ μέρος γεωγραφικοῦ ἔργου, ὁποιοῦκα δημοσιευμένου, ὑποκλήρου τοῦ Νομοῦ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας κατ' ἐπαρχίας καὶ δήμους, συγγραζέντος ὑπὸ τοῦ κ. Ἄντ. Μηλαράκη μετὰ ἐπιπέτιον ἑρηνικῶν ἀπασῶν τῶν ἡπειρωτικῶν καὶ νησιωτικῶν χωρῶν τοῦ Νομοῦ. Ὁ γεωγραφικὸς δὲ πῖναξ τῆς Ἰθῆρας, ὁ συννημμένος εἰς τὸ πᾶν φυλλάδιον, ἐπισημασθήσεται εἰδικῶς διὰ τὴν καταχώρισιν αὐτῆν, τὴν ἐν τῇ «Ἐστία».

Σ. τ. Δ.

Ἡ ΝΗΣΟΣ ΥΔΡΑ

Ἡ νήσος Ἰθῆρα, ἣν κατέστησε περιφανὴ καὶ περιώνυμον ὁ ἥρωϊσμός καὶ αἱ θυσίαι τῶν κατοίκων τῆς κατὰ τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, κεῖται ἐν τῷ Ἑρμιονικῷ κόλπῳ, πρὸς Μ καὶ κατὰ μῆκος τοῦ ἀνατολικοῦ ἄκρου τῆς Ἑρμιονίδος, ὅπου εἶνε καὶ τὸ ἀνατολικώτατον τῆς Πελοποννήσου ὄλης, σχηματιζομένου μεταξύ ἐκείνης καὶ τούτου πορθμοῦ ἀνασπταμένου πρὸς Α, πλάτους β μιλίων, στενοῦ τῆς Ἰθῆρας καλουμένου.

Ἡ νήσος ἔχει περίμετρον 30 περίπου μιλίων καὶ ἐμβαδὸν 558 τετραγ. χιλιομέτρ. (550,000 στρεμ). Ἐχει δὲ σχῆμα μακρὸν μήκους 20 χιλιομέτρων, πλάτους δὲ ποικίλου καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν αὐτῆς, μέγιστον μὲν 5, ἐλάχιστον δὲ 1 1/2 χιλιομέτρον.

Ἡ νήσος εἶνε ὄρεινὴ καὶ τραχεῖα, ἄνυδρος καὶ ἄδενδρος, ἔχει τὸ ἔδαφος πετρώδες, ἀνώμαλον, διακεκομμένον ὑπὸ βαθυτάτων βουμάτων, καὶ διακεχωρισμένον εἰς λόφους καὶ βουνοὺς ἐπιτηδείους μόνον εἰς πτωχὴν βοσκὴν ζώων, ἀποκρήμους πολλαχοῦ, καὶ ἀποτόμους ἔχοντας τὰς κατωφείας, καὶ μηδὲν ἄλλως καλλιεργησίμους.

Ἐπισημειώμενος ὄρος ἐν τῇ νήσῳ εἶνε τὸ Ἐρε, ἄλβανιστὶ σημαίνοντος τοῦ ὀνόματος ἄνεμος, ὕψους 852 μέτρων, κείμενον μικρὸν πέραν τοῦ μέσου τῆς νήσου, καὶ μᾶλλον ἐγγὺς τοῦ μεσημβρινοδυτικοῦ αὐτῆς ἄκρου.

Ἡ κορυφὴ τοῦ ὄρους τούτου εἶνε ἡ κυριωτάτη σκοπιὰ τῆς νήσου· αὐτὴ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἴστατο σκοπιωρὸς ὅπως ἐπιβλέπη καὶ ἀναγγέλλη τὴν ἔλευσιν τῶν ἐχθρῶν ἢ καὶ τῶν φίλικῶν πλοίων· ὑπάρχουσι δ' ἐτε ἐπ' αὐτῆς ἐραίπια οἰκίσκου καὶ προμαχώνων. Ἐκ τῆς ὑψηλῆς ταύτης κορυφῆς, εἰς ἣς ἀκούεται ὁ ἦχος

τῶν ῥιπτομένων ἐν Πειραιεὶ τηλεβόλων (ἀπόστασις 40 μιλίων), ἐκτείνεται εὐρυτάτη μεγαλοπρεπὴς θέα ἐπὶ τῇ νήσῳ, ἣς κατοπτρεῖται ἡ περίξ Ὀχλασσα, πλὴν τοῦ ΒΑ τμήματος, καὶ ἐπὶ τῶν περὶ αὐτὴν νήσων καὶ ἡπειρωτικῶν ἐπαρχιῶν. Πρὸς Δ καθορῶνται τὰ ἀνατολικά τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, διαγραφόμενων ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος τῶν κορυφογραμμῶν τῶν ὄρειν τῆς Κυνοῦρας καὶ Ἐπιδαύρου Λιμηρῆς, μέχρι Μαλίας καὶ Κυθήρων, πρὸς Α εἰς τὰ πέρατα τοῦ ὀρίζοντος φαίνονται ὡς νέφη φεῖα αἱ Κυκλάδες Μήλος, Κίμωλος, Σίφνος, Κύβητος, Κέα καὶ αἰέν τῷ μεταξὺ μικρότεροι ἐρημόνησοι, πρὸς Β δὲ καὶ πλησίον κατοπτρεῖνται αἱ Σπέτσαι, ὧν φαίνεται ἡ πόλις, ἡ Ἑρμιονὶς ὄλυκλος, τὰ ὄρη τῶν Διδύμων, καὶ τῶν Ἀδέρων, καὶ ὀπίσθιν τούτων ἡ προβάλλουσα ὑψηλὴ κορυφὴ τοῦ Ὀρθολιθοῦ τῆς Τροιζηνίας, ΒΒΑ δὲ τὰ ὄρη τῆς Ἀττικῆς, καὶ αὐτὴ ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν, καὶ μέρος τοῦ Σπρωτικοῦ κόλπου.

Δευτερεύουσαι κορυφαὶ ὑψηλαὶ εἶνε τὸ Ὄθρι, κείμενον ΑΑΒ τοῦ Ἐρε, καὶ τὸ Ζάσταγο πρὸς τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς νήσου, ὄρος ἀπότομον, κατέως πρὸς τὴν Ὀχλασσαν κατερχόμενον, εἰς οὐ μυθολογοῦσιν οἱ Ἰθῆραῖοι ὅτι κατεκρήμνιζόν ποτε τοὺς γέροντας εἰς τὴν Ὀχλασσαν.

Ἡ Ἰθῆρα στρεφίται πεδιάδων καὶ ἐκτενῶν ὀμαλῶν ἐδαφικῶν ἐκτάσεων καὶ καλλιεργησίμων. Καλλιεργούνται δ' ἐν αὐτῇ μόνον μικροὶ βουνοὶ γαιώδεις, οἱ οἱ περὶ τὴν μονὴν τοῦ Προφήτου Ἡλίου, ἐπίσης ἐπίπεδοι κατωφείαι παράλια πρὸς Μ ἐν θέσει Κ. λιμένακι, τὸ μικρὸν ὀροπέδιον τῆς Ἐπισκοπῆς, θέσεως μὴ δρατῆς ἀπὸ θαλάσσης, ἐνθα καὶ Θεοτόκου (ἑορτάζει 23 Αὐγούστου) καὶ ἄλλοι ναῖσαι καὶ ἐκκύλεις ἐξαρχαὶ Ἰθῆραίων καὶ φυτεῖαι δένδρων καρποφόρων, ἰδίᾳ συκῶν, ἀμυγδαλῶν καὶ ἐλαιῶν. Ἐνιαχοῦ ὑπάρχουσι καὶ πικνοὶ πευκῶνες, εἰς ὧν συλλέγεται ἰκανὴ ποσότης ρητίνης. Κατὰ τὰς παραδόσεις δὲ τῶν κατοίκων ἡ νήσος ἦτο πρότερον δασώδης ἐκ πευκῶν, ἀλλ' ἀπεγυμνώθη σὺν τῷ χρόνῳ ἐκ τῆς ξυλεύσεως καὶ τῶν πυρκαϊῶν. Οἱ Τούρκοι ὀνομάζουσι τὴν νήσον *Ταμίλικαν*, ὅ ἐστι πευκήσσαν, ὄνομα δοθέν αὐτῇ πιθανώτατα κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῶν Τούρκων εἰς τὴν Μεσό-

γειον, ὅτε ἡ νῆσος πᾶσα ἐφάνητο ἀπὸ θαλάσσης χλοερά.

Τὰ παράλια τῆς Ὑδρας εἶνε κατακερματισμένα εἰς ὀμίλους· κόλπους δ' ἔχουσι οὐχί βαθεῖς μόνον τὰ μεσημβρινά. Ὁ λιμὴν τῆς νήσου, περὶ τὸν ὁποῖον εἶνε ἐκτισμένη καὶ ἡ ὁμώνυμος αὐτῆ πόλις, κεῖται ἐν μέσῳ τῆς βορείας παραλίας· εἶνε μικρὸς καὶ πρόσβορος, διὸ καὶ προσβάλλεται σφόδρα ὑπὸ τῶν βορείων ἀνέμων. Πρὸς Α τοῦτου κεῖται ἕτερος λιμὴν μεγαλύτερος, τὸ *Μανδράκι*, ὅπου ἐλλιμενίζονται τὰ μεγάλα πλοῖα, καὶ ὅπου ὑπάρχει καὶ τὸ λοιμοκαθαρηθριον τῆς νήσου. Ὁ λιμὴν δ' αὐτός συνδέεται διὰ ξηρᾶς μετὰ τοῦ λιμένος τῆς πόλεως διὰ παραλίας ὁδοῦ, οὗσης καὶ τοῦ μόνου παραλίου περιπάτου τῶν πολιτῶν. Μετὰ τὸ Μανδράκι πρὸς Α ἔπεται ὁ ὄρμος *Λοῦμο Κρίταμι* (ποταμὸς κρίταμων), καὶ ἄλλοι ὀμίλοι ἀσήμαντοι μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Ζούρβας.

Πρὸς Δ τοῦ λιμένος κεῖνται οἱ ὄρμοι *Παλαμηδᾶς*, μετὰ τοῦτον ὁ *Μᾶλος*, εἶτα ὁ τοῦ *Ἀγίου Γεωργίου* πρὸς τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς νήσου. Πρὸς τὴν μεσημβρινὴν δὲ παραλίαν ὑπάρχουσι ὀλιγώτεροι ὀμίλοι, ὧν σημαντικώτερος ὁ κείμενος πρὸς Μ τοῦ δυτικοῦ ἀκρωτηρίου Μπίστι, διχαζόμενος εἰς δύο ὑπὸ γλώσσης ὄρεινης, ἧς πρόσκειται νησίς *Τσίγκρι*. Ἐν τῇ μεσημβρινῇ δὲ ταύτῃ παραλίᾳ σχηματίζονται δύο κόλποι ἀνοικτοί, ὁ τῆς *Νησίτσας*, καὶ ὁ τῆς *Διμυθονίτσας*.

Ἡ Ὑδρα ὡς ἐκ τοῦ στενοῦ καὶ μακροῦ σχηματῆος τῆς ἔχει δύο κύρια ἀκρωτήρια ἐν πρὸς τὸ ΛΑΒ τὴν *Ζούρβαν*, καὶ ἐν πρὸς τὸ ΔΔΜ τὸ *Μπίστι* (οὐρά.) Ἐχει δὲ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν παραλίαν ἑτέρας τρεῖς ἄκρας· περὶ τὸ μέσον, ὅπου καὶ τὸ πλατύτατον μέρος τῆς νήσου, τὴν ἄκραν *Ρήγας*, ἢ ἀλθαισιτί, ὡς προφέρουσι οἱ ἐγχώριοι, *Χοῦτε-βίγλι*, ἧτις σχηματίζει τὸν κόλπον *Διμυθονίτσα*, πρὸς Δ τὴν ἄκραν *Καρύνη*, οὕτω κληθεῖσαν ἕνεκα μεγάλου τηλεβόλου αὐτόθι ὑπάρχοντος, τεθέντος δ' ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως πρὸς παρεμπόδιον ἐνδεχομένης ἀποβάσεως τῶν ἐχθρῶν. Ἡ ἄκρα αὕτη σχηματίζει τὸν κόλπον τῆς *Νησίτσας*, οὕτω καλουμένης μικρᾶς χερσονησώδους νησίδος, συνεχομένης δι' ἀμμώδους ἰσθμοῦ πρὸς τὴν ξηράν. Πρὸς Α ταύτης κεῖται εἰς ἀπόστασιν ἀκριβῶς μιλίου μικρὰ ξηρόνησος. Μεταξὺ δὲ τῶν κόλπων τούτων πρὸς Μ καὶ τοῦ ἀντιθέτου πρὸς Β *Παλαμηδᾶ* κεῖται ἡ θείσις Ἐπισκοπή, μεταξύ δὲ τῆς *Νησίτσας* καὶ τοῦ *Ρήγα* ἡ θείσις *Κλιμάκι*. Τρίτη ἄκρα, ἡ μεσημβρινωτάτη τῆς νήσου, εἶνε ἡ *Γερακίνα*, ἀπέχουσα τοῦ Μπίστι 1 $\frac{2}{3}$ μιλίου.

Ἡ Ὑδρα ἔχει μίαν καὶ μόνην πόλιν ὁμώνυμον, ἐν ἧ συγκεντρῶνται ὅλος ὁ πληθυσμὸς αὐ-

τῆς, κειμένην ἐν μέσῳ τῆς βορείας παραλίας, ἢ Ἰσου ἀπέχουσαν τῶν ἄκρων τῆς νήσου Ζούρβας καὶ Μπίστι. Αἱ ἀρχαιόταται δὲ οἰκίσεις τῆς Ὑδρας, ὅτε πιθανώτατα κατακεῖτο ὑπὸ ποιμένων, ἀπαντῶσιν ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ. Μετὰ τὴν μεταβασιν δὲ τῶν Ἀλθαιῶν αὐτόθι ἐξελέχθησαν ὡς τόπος οἰκήσεως τὰ τὸν λιμένα περιβάλλοντα ὑψώματα, ὅπου ἐν διάστηματι τεσσαρῶν ἑκατονταετηρίδων ἐκτίσθη πολυάνδρος καὶ εὐάνδρος πόλις διὰ τοῦ πλούτου, ὃν οἱ κάτοικοι ἀπέκομισαν ἐκ τῆς ναυτιλίας, καὶ ἠύξησαν διὰ τῆς τιμίας καὶ ἠθικῆς διοικήσεως.

Ὡς ἔχει σήμερον ἡ πόλις τῆς Ὑδρας ἀδύνατον νὰ κατανοηθῇ πόλιν ἤρρισε κτιζομένη, ἀλλ' ἐν τῶν γερόντων καὶ τῶν ὀνομασιῶν δύναται τις νὰ συμπεράνη ὅτι αἱ πρῶται οἰκίαι φθορομήθησαν ἐπὶ τοῦ ὑπερκειμένου τοῦ μυχοῦ τοῦ λιμένος λόφου τῆς *Κιάφας* (χορυφῆς). Τὸ ἀρχικὸν ἐπὶ τῆς *Κιάφας* κώμιον τῆς Ὑδρας ἔκειτο ἐν τῆς δάσους πευκῶν, κατερχομένου μέχρι τῆς ἀκτῆς τοῦ λιμένος, ὅστις ἐν ἀρχῇ ἦτο μειζων, ἐκτείνόμενος μέχρι τῶν προπόδων τῶν περὶ αὐτὴν προδούρων, οὓς σήμερον καλύπτουσι πανταχοῦ οἰκίαι μετέπειτα δὲ, καθόσον ἐκόπτοντο τὰ δένδρα καὶ ἐπυροπολοῦντο, ὁ παρασυρόμενος ὑπὸ τῶν βρυμάτων χόους ἐπλήρωσεν αὐτὸν καὶ ἐσημάτισε περὶ τὸν μυχὸν ἐπίπεδον ἑκτασιν, ἐφ' ἧς ἐκτείνεται νῦν ἡ κάτω πόλις καὶ ἡ ἀγορά, καὶ ὅπου ὑπάρχει ἡ Μονὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἧς ὁ ναὸς πρὸ τῆς κτίσεως περὶ αὐτὸν κελλίων ἔκειτο ἐπὶ βραχέως νησιδίου, ἐνωθέντος σὺν τῷ χρόνῳ πρὸς τὴν ξηράν. Ἐνθυμοῦνται δ' ἐπὶ οἱ γέροντες ὅτι ἡ μεσημβρινοανατολικὴ ἀκτὴ τοῦ λιμένος ἐφθανε μέχρι τοῦ *Περιοβολοῦ* τοῦ *Κόνουλα* ἢ *Κοκκίνη*, ἐνῶ σήμερον μεταξύ τούτου καὶ τοῦ μυχοῦ καλύπτεται ἡ μακρὸς ἐπίπεδος χώρα ὑπὸ οἰκιῶν.

Ἡ πόλις ἤδη κεῖται τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν κατωφερειῶν τῶν γύρω τοῦ λιμένος προδούρων, νεύουσα πρὸς βορρᾶν. Διαιρεῖται δὲ εἰς πολλὰς συνοικίας, ὀνομαζομένης κατὰ τὸ σύνθημα εἰς τὰς πόλεις ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν· οὐχ ἦττον ὑπάρχουσι γενικαὶ ὀνομασίαι, ὡς ἔδωσαν βεβαίως οἱ τὴν *Κιάφαν* πρῶτοι οἰκήσαντες. Οὕτω τὸ βορειανατολικὸν τμήμα τῆς πόλεως, οὗτινος ὑπέρεκειται ὑψηλὸς βουνὸς πρὸς Α καλεῖται ἀλθαισιτί *Μποῦα-ε* (χειμαδιό), μετὰ τοῦτο χωρῶν τις πρὸς τὰ μεσημβρινοδυτικὰ ὑψώματα συναντᾷ τὴν συνοικίαν *Καλὰ Πηγὰδια*, ἐνθα ὑπάρχουσι δύο φρέατα λιθόκτιστα, ἀνορυθέντα τῷ 1802. Χωρίζονται δὲ αἱ δύο συνοικίαι διὰ βρυμάτων ἐμβαλλόντων εἰς τὸν λιμένα. Ἐνταῦθεν ἔρχεται ἡ *Κιάφα*, ἔχουσα πρὸς Α συνοικίαν *Γκοῦρ-ι-μάδι* (πέτραν μεγάλην). Ἐκ τῆς *Κιάφας* ἐκτείνεται ἀρίστη θέα σκηνογραφικὴ ἐπὶ τῆς πόλεως, καὶ τοῦ λιμένος, καὶ τοῦ στενοῦ τῆς Ὑδρας. Ἐν τῇ

Κιάφῃ αἱ οἰκίαι εἶνε συσφιγμέναι, πολλαχοῦ δὲ σπύζονται ἐπὶ ὑπὲρ τὰς ὁδοὺς αἱ καμάραι, δι' ὧν ἐκκλύπτοντο αἱ ἀρχικαὶ βύμυαι τοῦ κωμιου, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ σχεδίου τῶν χωρίων καὶ πολυγῶν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, πρὸς ἄμυναν αὐτῶν κατὰ τῶν πειρατικῶν ἐπιδρομῶν.

Ἀπέναντι τῆς *Κιάφας* ὑψοῦται δικόρυφος βουνὸς ὑψηλὸς τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ὑπερκειμενος δυτικῶς τοῦ λιμένος, κεκαλυμμένος ἐξ οἰκιῶν, ἐν αἷς πλείστα μεγάλα καὶ πολυώροφοι, ἀνήκουσαι εἰς τὰς πλουσίαις ἱστορικῆς οἰκογενεῖας τῆς Ὑδρας, ἐνταῦθα κτισθεῖσαι, ἅτε θεωρουμένου τοῦ τμήματος τούτου μᾶλλον εὐαέρου καὶ ὑγιεινοῦ. Δυτικῶς δὲ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου μετὰ τὴν ἐπαναστάσιν, αὐξήσαντος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου, ἕνεκα τῆς προσελύσεως ξένων προσφύγων, ἐκτίσθη νέα συνοικία μεγάλη ἐπὶ ὑαλωτέρου ἐδάφους, τὰ *Καμίνια*, διαιρουμένη εἰς Μικρὰ *Καμίνια* καὶ Μεγάλια, τῶν Μικρῶν κειμένων εἰς τὴν δυτικὴν κλιτὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, τῶν Μεγάλων δὲ εἰς τὴν ἀπέναντι, ἐνθα κεῖται καὶ μέγας κήπος τοῦ Κουντουριώτου. Ἐν τοῖς Μικροῖς *Καμίνιοις* ὑπάρχει ἐκκλησία *Παναγία Παπακούσιν* ὀνομαζομένη, ἣν ἰδίως τιμῶσιν οἱ σπογγαλιεῖς.

Ὡς ἐκ τοῦ ἐπικλινοῦς ἐδάφους, ἐφ' οὗ εἶνε ἐκτισμένοι αἱ οἰκίαι, ἡ πόλις ἔχει ὁδοὺς ἀνωφερεῖς, κλιμακώτας, λιθοστρώτους, τὸ πλεῖστον λαβυρινθώδεις καὶ σκολιάς. Αἱ οἰκίαι ὑπέρεκονται ἀλλήλων ἀμφιθεατρικῶς, εἶνε δὲ κομψαί, καθάριοι, λευκαὶ ἅτε ἐπιχρῶμεναι συνεχῶς δι' ἀσβέστου.

Ἡ ἀγορὰ τῆς πόλεως κεῖται περὶ τὸν μυχὸν τοῦ λιμένος, ἐπὶ τοῦ ἐπίπεδου χώρου. Αὐτόθι ἐκτείνεται πλατεῖα παραλία ὁδός, περὶ τὴν ὁποῖαν κεῖνται τὰ κρεωπωλεῖα, παντοπωλεῖα, οἶνοπωλεῖα, αὐτόθι δὲ μόνον καφενεῖα καὶ οὐδαμοῦ ἄλλο τῆς εὐρείας περιοχῆς τῆς πόλεως.

Ὁ λιμὴν τῆς πόλεως Ὑδρας εἶνε μικρᾶς χωρητικότητος· τὰ ἀτμόπλοια ἴστανται ἐκτός, ἐν ἀνοικτῇ θαλάσῃ, παρὰ τὸ στόμιον παραλαμβάνοντα ἢ ἀποβιβάζοντα ἐπιβάτας. Βεβαίωςθεν τοῦ στομίου κεῖνται δύο προμαχώνες, κτισθέντες ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Πρὸς τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν κατεσκευάσθη παραλία ὑψηλὴ ὁδός, προεκτεινομένη μέχρι *Μανδρακίου*, πρὸς τὴν δυτικὴν δὲ ἀκτὴν ὑπάρχει κυματοθραύστης πρὸς προστασίαν τῶν πλοιαρίων. Ὁ μυχὸς τοῦ λιμένος στερεῖται προκυμαίας, διὸ, ὑπαρχούσης περὶ αὐτὸν τῆς ἀγορᾶς, τοῦ ναυπηγείου, καὶ ἐκβαλλόντων εἰς αὐτὸν πάντων τῶν βρυμάτων τῆς πόλεως, ἧς παρασύρουσι τὰς ἀκαθαρσίας, τὸ μέρος τοῦτο εἶνε ἀκάθαρτον καὶ βορβορώδες, σχετικῶς πρὸς τὴν καθαρότητα τῆς ἀνα πόλεως.

Τὴν πόλιν, ἐκτισμένην ἐπὶ τεσσαρῶν προδούρων διαφόρου ὕψους, διατέμνουσι τρία βρυμάτια ἐκβάλλοντα εἰς τὸν λιμένα, ὧν ἐν, τὸ μέγιστον ἔχει

τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἐρε, προξενεῖ δὲ μεγίστας ζημίας εἰς τοὺς παροχθίους ἐν ὄρῳ πολυομβρίας.

Ἡ πόλις ὑδρεύεται ἐκ δεξαμενῶν, ὡς ἔχει ἐκαστὴ οἰκία, καὶ ἐκ φρεατίων ὑδάτων ὡς ἄριστον δὲ φρεατίον ὕδωρ θεωρεῖται τὸ τῶν *Καλῶν Πηγᾶδιων*, ἐνθα τελεῖται καὶ ὁ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων ἀγιασμὸς.

Ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει δημοσίων κτιρίων ἄξια λόγου καὶ μνείας εἶνε τὸ τῆς Μονῆς τῆς Κοιμήσεως παρὰ τὴν ἀγορᾶν, καὶ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον τῶν ἀρρένων πρότερον, ἤδη δὲ τῶν θηλέων, κτισθὲν τῷ 1836.

Πλατεῖαι ἐν τῇ πόλει δὲν ὑπάρχουσι. Ἐπίσης στερεῖται νεκροταφείου, ἐντάφιαζομένων τῶν νεκρῶν κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν, περὶ τὰς ἐκκλησίας· στερεῖται ἐπίσης καὶ ἀγαθοεργῶν ἰδρυμάτων. Ὡσαύτως πλὴν ἐνός ἀτμοβύλου τοῦ ἀλεύρου, δὲν ὑπάρχει ἕτερον βιομηχανικὸν κατῆστημα, ναυπηγοῦνται δὲ μόνον καὶ ἐνταῦθα μικρὰ πλοῖα, ὡς εἰς πάσας τὰς ναυτικὰς πόλεις.

Ἡ ἐν γένει ὄψις τῆς πόλεως Ὑδρας, εἶτε ἐκ θαλάσσης, εἶτε ἐκ τῆς *Κιάφας*, ἢ ἐξ ἄλλων ὑψωμάτων κατοπτειομένη, ἔχει τι τὸ σοβαρὸν καὶ ἐπιβλητικὸν ἀποτελεῖ ἰδιόζοντα τύπον πόλεως Ἑλληνικῆς αὐτονομῆς ἐπὶ 4 ἑκατονταετηρίδας, ἀφ' ἑαυτῆς ἀναπτυχθείσης ἄνευ ἀμέσου ἐπιτοπίου ἐπιδράσεως φραγκικῶν ἢ τουρκικῶν ἐθίμων καὶ ἀρχιτεκτονικῶν βυθμῶν. Ὁ θέλων νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ὑδραν ἢ τὴν γέιτονα ταύτη Σπέτσας ἀνάγκη νὰ μελετήσῃ προηγουμένως τὴν πολιτικὴν αὐτῶν ἱστορίαν, τὴν ἐπὶ τουρκοκρατίας κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν κατάστασιν, τὸν βίον, τὰ ἔθιμα, τὰ φιλόθηρα τῶν κατοίκων αἰσθηματά, τοὺς τοπικοὺς νόμους, ὅπως αἰσθανθῇ τὸ γόητρον ἐπὶ τῇ θείᾳ πόλει, ἐν αἷς ἐγενήθησαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἵτινες κατέπληξαν τὸν κόσμον διὰ τῆς ἀνδρείας αὐτῶν καὶ τῆς θηλεθυσίας.

Προϊόντα ἡ νῆσος ἐλάχιστα παράγει· οὐδὲ δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ παραγωγὴ ὀλίγου σίτου καὶ κριθῆς μέχρι 2000 κοιλῶν, ἐλαίου 1000 ὀκ., ῥητίνης 4000 ὀκ. ἀμυγδάλων καὶ σύκων, καὶ τυροῦ μέχρι 1500 κανταρίων. Οἱ κάτοικοι ζῶσι κυρίως ἐκ τῆς ναυτιλίας, ταύτην ἔχοντες ἀποκλειστικὸν ἐπάγγελμα, ἧτις ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῆς κατέστησεν αὐτοὺς εὐπόρους. Ἢδη παρακμασάσης τῆς ἱστιοφύρου ναυτιλίας ἐπεδύθησαν εἰς τὴν σπογγαλιεῖαν ἐξ ἧς εἰσάγονται κατ' ἔτος εἰς τὴν νῆσον περὶ τὸ 1,500,000 δραχμῶν. Ἐχουσι δὲ οἱ Ὑδραῖοι τὰ νῦν 656 πλοῖα ἀπὸ 1—60 τόννων, 18 δὲ πλοῖα μεγάλα ἄνω τῶν 60 τόννων, ἐγγεγραμμένα εἰς τὸν λιμένα αὐτῶν, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα 17 μεγάλα, ἐγγεγραμμένα εἰς ἄλλους λιμένας. Ἐχει ναύτας ἐν συνόλῳ 2347 ἐγγεγραμμένους εἰς τὰ

μητρών Υδρας, και έτερος 800 έγγραμμει-
νοι εις τὰ τῆς Σύρου, και άλλων παρῳίων πό-
λεων.

Έκ τῶν 656 πλοίων πλείστα εἶνε σπογγαλιευ-
τικὰ ἐκ 3—4 τόνων ἐκαστον. Ἡ παραγωγή δὲ
τοῦ σπόγγου, ὃν ἐξάγουσιν ἐκ τῶν παρῳίων τῆς
Ἀφρικῆς Ἰδίας, ἀνήλθε τὸ 1881 εἰς 50-60000
ὀκάδας, ἀλλ' ἔκτοτε ἐδιπλασιάσθη.

Ὁ δῆμος Ὑδρας εἶνε Ἀ' τάξεως· συνίστη τῷ
1837. Ἔχει κατοίκους 7,342 και δημότας 12,
819 (ἐν. Νυδριώτης, Ὑδραῖος) πάντες Ἀλθα-
νοὺς. Ἐκ τῶν 7,342 κατοίκων εἶνε ἄρρενες 3376
και θήλειες 3966. Ἡ πόλις τῆς Ὑδρας ἔχει οἰ-
κίας 2,700.

Ἡ Ὑδρα ἀποτελεῖ ἴδιον δῆμον, «Ἄῃμον Ὑ-
δρας», εἶνε δὲ και πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας α' Ὑ-
δρας και Τροιζηνίας», και ἔδρα τοῦ Ἐπισκοποῦ
α' Ὑδρας και Σπετσῶν. Ἐν τοῖς νόμοις τοῖς
διοικητικῶς εἶνε ἀναγεγραμμένη και ὡς ἀποτε-
λοῦσα ἴδιαν ἐπαρχίαν, ἀλλὰ συνήθως ἐνοῦται με-
τὰ τῆς Τροιζηνίας εἰς μίαν ἐπαρχίαν. Ἐκλέγει
δὲ ἡ νῆσος κατὰ τὰς κελύσεις τῶν Ἐθνικῶν
Συνελεύσεων τρεῖς βουλευτάς, ἡ δὲ λοιπὴ ἐπαρ-
χία τῆς Τροιζηνίας δύο.

Τὸ κλίμα τῆς νῆσου εἶνε ἐν γένει ὑγιεινόν.
Εἰς παλαιότερους χρόνους ἐπεπόλαζεν ἐνδημικὴ ἐν
τῇ νήσῳ ταύτῃ, και ἐν Σπέτσαις, ἀσθένεια, κα-
λουμένη ἐν Ὑδρᾷ μὲν *σανάκι* ἢ, ὅπερ ταῦτό,
ἀλθαισιτὶ μάστρικ, ἐν Σπέτσαις δὲ *πόρος*,
προσβάλλουσα ἴδια τὰ βρέφη, ἥτις τείνει διὰ
τῆς διαίτης νὰ ἐξαλειφθῇ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν
νήσων.

Ἡ Ὑδρα ἔχει πολλὰς Μονὰς, ὧν μίαν δια-
τηρουμένην τὴν τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ. Κυριώ-
τερα Μονὴ, διαλελυμένη σήμερον οὐσα, ἦτο ἡ
τῆς Κοιμήσεως, μᾶλλον γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα
Μονὴ Ὑδρας, κειμένη ἐν τῇ κάτω πόλει παρά
τὸν λιμένα, ἧς βλέπει ὁ καταπλέων ἀμέσως τὰ
ὑψηλὰ κωδωνοστάσια και τοὺς μεγάλους κώδω-
νας. Ἡ Μονὴ αὕτη κατέστη διάσημος ἐν τῷ ἀ-
γῶνι, διότι ἐν αὐτῇ συνήρχοντο τὰ συμβούλια τῶν
προκρίτων, και ἐξεδίθετο πᾶσα ἀπόφασις περὶ
τῶν ναυτικῶν ἐκστρατειῶν. Ἡ ἐκκλησία τῆς
Μονῆς ταύτης θεωρεῖται ἀρχαιοτάτη και ὡς
ἡ πρώτη κτισθεῖσα τῷ 1641, πολλάκις δὲ κατόπιν
ἀνακαινισθεῖσα. Ἐν ταύτῃ ἀνάκεινται πλείστα
ἀναθήματα, ἐν οἷς και πολυέλιος ἐρηργυρωμέ-
νος, ἀνήκων εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κεραμεικοῦ τῶν
Παρισίων, ἀγορασθεὶς ὑπὸ πλοιάρχου Ὑδραίου
και ἀφιερωθεὶς εἰς τὸν ναόν. Περὶ τὸν ναόν κείν-
ται κελλὶα εἰς δύο ὀράφους. Σήμερον ἐν αὐτοῖς
ὑπάρχουσι τὰ δημοτικὰ καταστήματα τῆς νῆ-
σου, τὰ γραφεῖα τῆς ἀστυνομίας, και ξενών.

Ἡ μονὴ αὕτη κέντηται μέγα εἰσόδημα ἐξ
οἰκιῶν ἀνηκουσῶν εἰς αὐτήν, και ἐξ ἐλαϊῶνος με-

γάλου, ὃν ἔχει ἐπὶ τῆς ἀπέναντι παραλίας τῆς
Ἐρμιονίδος, ὅπου και Μετόχιον αὐτῆς.

Διατηρουμένη Μονὴ εἶνε ἡ τοῦ Προφήτου Ἠ-
λιοῦ, κειμένη ἐπὶ κορυφῆς ὑψηλῆς προδοῦνου
τοῦ Ἐρε, ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ὀπίου ἀπέχει 1/4
ὥρας. Ἡ Μονὴ εἶνε λίαν εὐπρεπῆς και καθαρά.
Ἔχει πληθὺν κελλιῶν γύρωθεν, δεξαμενάς ευ-
ρείας, ναὸν βυζαντιακὸν κομψὸν ἀνακαινισθέντα
τῷ 1815, και θέαν περικαλλῆ και εὐφρόσουν
πρὸς τε τὴν πόλιν τῆς Ὑδρας, τὸν Σαρωνικὸν
και Ἀργολικὸν κόλπον, και τὸ Μυρτῶνον πέλα-
γος και τὴν ἀπέναντι Ἐρμιονίδα. Ἀπέχει τῆς
πόλεως μίαν ὥραν. Ἔχει βιβλιοθήκην εὐρίσκει
δὲ τις ἐν αὐτῇ πᾶσαν ἀνάπαυσιν πρὸς πολυήμι-
ρον διαμονήν.

Ἐξω τοῦ περιβόλου τῆς Μονῆς ὑπάρχει ναὸς
τοῦ νεομάρτυρος Κωνσταντίνου, ὃν τιμῶσιν ἰδια-
ζόντως οἱ Ὑδραῖοι, ἀνεγερθεὶς τῷ 1864, δαπά-
νη Μακαρίας Μοναχῆς Δημᾶ Σαρκόστη. Κάτω
τῆς Μονῆς ἐπὶ τῶν κατωφερειῶν τοῦ βουνοῦ τοῦ
Προφήτου Ἠλιοῦ ὑπάρχει Μονὴ καλογραϊῶν, ἡ
μᾶλλον ἡσυχαστήριον τῆς Ἁγίας Εὐπραξίας,
καλουμένη τοῦ Δοκοῦ, ἄτε ἀνήκουσα εἰς τὴν
ἠρώνυμον ὑδραϊκὴν οἰκογένειαν ὑπάρχει δ' ἐπὶ
ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐκ τῆς πόλεως εἰ
Μονὴν Προφήτου Ἠλιοῦ μετόχιον τῆς Μονῆς, ἐ-
πίσης ἡσυχαστήριον καλογραϊῶν. Τοιαῦται δ.
Μοναὶ διαλελυμέναι γυναικεῖαι τὰ νῦν ἡσυχ-
στήρια εἶνε τοῦ Παλαμηδᾶ, τῆς Ἁγίας Φωτει-
νῆς, τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου ἢ Ζούρβας, Ἁ-
γίου Νικολάου και Ἁγίας Τριάδος.

Φάρος. Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Ζουρβᾶς ἠγέρθη
τῷ 1883 (ἐναρξίς φωτισμοῦ 15 Ἰουνίου) φάρος,
ἔχων πῶς λευκὸν μετ' ἀναλαμπῶν, εἰς ὕψος 38
μέτρ. ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ὄρατον
ἐν αἰθρᾷ νυκτὶ εἰς ἀπόστασιν 17 μιλίων. Ἀ-
σθενὲς πῶς φαίνεται ἀπὸ 1' λεπτ. 30", παρακο-
λουθούμενον ὑπὸ τελείας ἐκλείψεως εἰς 10" 1/2,
ζωηρὰ λάμψις 9" και πάλιν τελεία ἐκλείψις
10" 1/2 δευτ. λεπτῶν. Ἡ τοῦ φωτισμοῦ συσκευὴ
διοπτρική.

Ὁ πύργος, ἐφ' οὗ ὁ φάρος, κεῖται εἰς ὕψος 10μ.
90 ὑπὲρ τὸ ἔδαφος· εἶνε δὲ τετράγωνος, εἰς 85
μέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἄκρας
τοῦ ἀκρωτηρίου. Ἡ γεωγραφικὴ αὐτοῦ θέσις

Πλάτος 370, 21', 47" Β } Γρενουένσιου.
Μήκος 230, 35', 4" Α

Περὶ τὴν Ὑδραν, κυρίως δὲ πρὸς τὸ μεση-
βρινοδοτικὸν ἄκρον αὐτῆς, πρὸκεινται πολλαὶ νη-
σίδες διαφόρου μεγέθους, ἐρημοὶ πᾶσαι, ἀλλ' ἀ-
νήκουσαι εἰς τὸν δῆμον Ὑδρας. Ἡ μεγαλειτέρα
τούτων εἶνε ὁ Δοκός, ἡ ἀρχαία Ἀπεροπία, κει-
μένη μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Μπίστι τῆς Ὑδρας
και τοῦ ἀκρωτηρίου Μουζακίου (Βουπόρθμου) τῆς

Ἐρμιονίδας, κλείουσα οὕτω τὸ μεσηβρινοδοτικὸν
στόμιον τοῦ Στενοῦ τῆς Ὑδρας, ἀναπαπταμένου
ὄντος πρὸς Ἀ. Ὁ Δοκός ἔχει περίμετρον 11 1/2 μι-
λίαν και ἐμβαδὸν 12.5 τετραγ. χιλιομ. (12,000
στρεμ). Πρὸς Β ἔχει ἀνοικτὸν μέγαν λιμένα ἀ-
σφαλῆ περιφερείας 2 μιλίων, και μήκους 1 μι-
λίου, εἰς ὃν ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐναυλόγουν τὰ
μεγάλα πλοῖα τῶν Ὑδραίων. Εἶνε δὲ ὁ Δοκός
νῆσος ὀρεινοτάτη και δυσβάτος, τοῦ ἀνατολικοῦ
αὐτῆς ἄκρου ὑψομένου εἰς 334 μέτρα, ἔχει ἀ-
πόρημα γύρωθεν παράλια και θάλασσαν βαθυ-
τάτην παρ' αὐτὰς τὰς ἀκτὰς· εἶνε ἀκατοικη-
τος, ἐπιτηδεῖα εἰς βοσκὴν ποιμνίων, καλλιεργεῖται
δ' ἐν αὐτῇ και μικρὸν τεμάχιον πρὸς Ἀ τοῦ λι-
μένου, ἐνθα ὑπάρχει και ἐλαϊῶν, και εἰσέπια ἐνε-
τικῶ φρουρίου, καλουμένου *Καστέλλι*, μεταβαί-
νουσι δ' αὐτῶσε εἰς Ὑδρας γεωργαί. Ἐν τῇ νήσῳ
ταύτῃ ὑπάρχει και ἀφρονον κυνήγιον περδίκων.

Αἱ λοιπαὶ νησίδες εἶνε τὰ *Τρίκερι* (Τρίκρανα)
μεταξὺ Σπετσῶν και Ὑδρας, ὧν νύμονται και οἱ
Σπετσιῶται και οἱ Ὑδραῖοι, στέλλοντες εἰς αὐτὰ
ζῶα· πρὸς Ἀ τούτων *Αράπερι*, *Στρογγυλὸ*,
Πλατεῖα, τρεῖς νησίδες πλησίον ἀλλήλων κει-
μεναι. Πρὸς τὸ ΒΒΑ τούτων *Καρτέλι* και πρὸς
τὸ ΑΑΒ *Δισάκι* και *Μπίθ-πρίριζα* ἀλθαισιτὶ
καλούμενον. Παρὰ τὸ *Δισάκι* ἡ *Βόριζα* (κείδρος),
και μεταξὺ ταύτης και τοῦ ἄκρου. Μπίστι ὁ *Α-*
Λέξανδρος, νησίς περιφερείας 1 1/2 μιλίου και
ΒΒΑ τούτου τὸ *Τσίγκρι*. Πρὸς Β τοῦ ἄκρου.
Μπίστι ἡ μικρὰ νησίς *Πορτηκοῦσι* και παρὰ
ταύτην ἡ μεγαλιτέρα *Πέτασι*, περιφερείας 2
μιλίων. Τὸ Πέτασι ἀπέχει τῆς ἀπέναντι πα-
ρალიας τῆς Ὑδρας 1/8 τοῦ μιλίου (309 περίπου
μέτρα), ἀλλὰ τὸ βάθος τοῦ ἐν τῷ μεταξὺ πορ-
θμοῦ εἶνε μέγα, διήκων μέχρις 16—22 ὀργυιῶν.
Μεταξὺ Πετασίου και τοῦ λιμένος Ὑδρας πρὸς-
κεινται αἱ ἐρημοὶ νησίδες *Γαλιὰ*, *Ἐρημονῆσι*
και *Κιβωτός* ἀπέναντι και αἱ τρεῖς τοῦ λιμένος
Μάλου, εἶτα ὁ *Παλαμηδᾶς*, ὁ *Βιλιγός* και τὸ
Καμένι ἀπέναντι τῶν ἠρώνυμων ὀρεισκῶν τῆς
Ὑδρας. Πρὸς Μ δὲ τῆς Ὑδρας και δὴ τοῦ
ὄρους Ἐρε, εἰς ἀπόστασιν 3 μιλίων ἀπὸ τοῦ
ἀκρωτηρ. Κανόνι κεῖται ἐρημόνησος ὁ *Σταυρός*,
πρὸς Μ τῆς ὁποίας εἰς ἀπόστασιν 2/3 τοῦ μιλίου
ὑπάρχει ὕφαλος, ἡ *Ξέρα τοῦ Σταυροῦ*. Ὑφαλοὶ
δὲ ὑπάρχουσι και μεταξὺ τῶν νησίδων *Στρογγυ-*
λῆς και *Καρτελίου*, δύο ὃν ἀριθμὸν, και μία
πρὸς Β τοῦ *Καρτελίου* εἰς ἀπόστασιν 309
μέτρων.

Εἰς τὴν Ὑδραν ὑπάγεται και νησίς πόρρω
ἀπέχουσα ταύτης, ἡ *Βέλινα*, καλουμένη νῦν
Ἁγίος Γεώργιος, και κατὰ τὴν συνήθη ὀνομασίαν,
ἐκ τῶν ἐνετικῶν χρόνων ἀπομεινάσαν Σὸν Ἰζώρ-
ζης. Ἡ Βέλινα εἶνε νησίς πελαγία, ἀπέχουσα
τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Ὑδρας Ζούρβας 18 μίλια,
και τοῦ Σουβίου 11. Ἔχει περίπου 6 μιλίων

περίμετρον και ἐμβαδὸν 6.8 τετραγ. χιλιομ.
Εἶνε ὀρεινὴ, ἡ ὑψηλοτέρα ταύτης κορυφὴ διή-
κει μέχρι 360 μέτρων. Ἡ νῆσος αὕτη ἀνωδρος
οὐσα, καλλιεργεῖται ἐν μικρῷ ὑπὸ τινων γεωρ-
γῶν Ὑδραίων, κτήμα οὐσα ὀλοκληρῶς τῆς οἰκο-
γενείας Πιτέρου ἐξ Ὑδρας. Οἱ ὄλγιοι ἐν αὐτῇ
γεωργαί ὑδρεύονται ἐκ φρέατος. Εἶνε ἀλίμενος,
ἔχει δὲ πετροῦδες ἀκτὰς γύρωθεν και ἀποτόμους.

Ἀρχαία Γεωγραφία. Πλὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ
ἀρχαίου τῆς Ὑδρας, καλουμένης Ὑδρας παρά
Πικυσανία (2. 34. 9), Ὑδρῆς ἰωνικῶς και Ὑ-
δραίας (Ἡρόδ. 3, 59. Στέφ. ὁ Βυζάντ. 50.19 και
53. 17), τοῦ ἐθνικοῦ Ὑδραῖτης, οὐδὲν ἕτερον
γνωσκόμεν περὶ τῆς γεωγραφίας τῆς νῆσου.
Ἰχνη παναρχαίων οἰκήσεων εὐρίσκονται ἐν αὐτῇ,
κυρίως τάφοι, ἀγγεῖα και ἀρχαῖα νομίσματα ἐν
τῇ θέσει *Χώριζα*, κειμένη πρὸς Μ τῆς συνοικίας
τῶν Κερμινίων, και μεταξὺ τούτων και τοῦ λι-
μένου Βλυγοῦ. Ἐπίσης εὐρίσκονται ἀρχαιοτάτης
και ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ.

Τὸ ὄνομα τὸ σημερινὸν τῆς νῆσου Ὑδρας,
κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐπροφέρετο Νύδρα, και
τὸ ἐθνικὸν Νυδριώτης. Οἱ Ἐνετοὶ ναυτικοὶ ἐκά-
λουσαν τὴν νῆσον *Sidra* και *Yder*. Περὶ τῆς
νήσου Δοκοῦ πλὴν τοῦ ὀνόματος Ἀπεροπία, ὅπερ
δέξασσε Πικυσανίας (2. 34, 9), οὐδὲν ἕτερον
γνωστό.

Τὸ ὄνομα τῆς νῆσου Δοκοῦ παρηλλαγμένον
εἰς *Ducho* ἀπαντᾷ εἰς ἔγγραφα ἐνετικὰ τοῦ
ἔτους 1479. (Μνημεῖα Ἑλληνικῆς ἱστορίας Κ.,
Σάθα, Τόμ. 6, σελ. 169. 32.)

Ἐκ τοῦ *Boschini* (L' arcipelago, σελ. 100)
μανθάνομεν ὅτι τῷ 1658 ἡ Ὑδρα εἶχε κατο-
κίας τινὰς.

Περὶ τῆς Βελθίνης δὲ νῆσου ὁ *Στράβων* (375,
και 398) γράφει ὅτι ἦτο ἰκνωὲς κρητοφόρος, ὁ
Σκύλαξ (51) ὅτι εἶχε και πόλιν. Κατὰ *Στέφανον*
τὸν *Βυζάντιον* τὸ ἐθνικὸν Βελθινῆτης, καθ' Ἡρόδοτον δὲ (8,125) Βελθινῆτης.

Εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας τοῦ μέσου
αἰῶνος, και παρὰ τοῖς ναυτικοῖς τῆς Δύσεως ἡ
Βέλινα ἦτο και εἶνε γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα *San*
Zorzi d Arbora· ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν ἐλέγετο
Cardinaels hoet, ὅπερ παρέλαβον και οἱ Ἴτα-
λοὶ και Ἄγγλοι *Cappello di Cardinale*, ἐνε-
κα τῆς ὁμοιότητος αὐτῆς μακρόθεν πρὸς πῖλον
Καρδιναλίου (*Piacenza l' Egeo redivivo* σελ.
563. *Dapper Description des isles de l' Archipel*,
σελ. 274).

Περὶ τῶν Τριτέρων γνωστὸν μόνον ὅτι ὀνομά-
ζοντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων *Τρίκρανα* (Παυσαν.
2, 34. 8).

ΑΝ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

ΚΟΛΟΜΒΑ

Διήγημα Προσπερου Μερμά.
(Μετάφρασις Ν. Γ. Π.)

ΙΔ'

Ἡ Σαβερία ἐβράδυνε νὰ ἐπανέλθῃ· ὁ Ὅρσος ἠδυνάτει νὰ καταστείλῃ τὴν ἀνυπομονήσαν του, ὅτε μετὰ πολλὴν ὄραν ἦλθε τέλος αὐτὴ φέρουσα τὴν ἐπιστολήν, καὶ ἀκολουθουμένη ἀπὸ τὴν μικρὰν Χιλίνα, ἣ ὅποια ἐτριβε τοὺς ὀφθαλμοὺς, διότι τὴν ἐξύπνησαν ὅτε εὐρίσκετο εἰς τὸν πρῶτον ὕπνον.

«Τί θέλεις ἐδῶ αὐτὴν τὴν ὄραν, μικρά; ἤρωτησεν ὁ Ὅρσος.

— Ἡ κυρά μ' ἐφώνηζεν, ἀπεκρίθη τὸ κοράσιον.

— Τί διάβολον νὰ τὴν θέλῃ; » διενόηθη ὁ Ὅρσος· ἀλλ' ἔσπευε νὰ ἀποσφραγίσῃ τὴν ἐπιστολήν τῆς μίς Λυδίας καὶ ἐν ᾧ ἀνεγίνωσκε ταύτην ἣ Χιλίνα ἀνέβη εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς ἀδελφῆς του.

«Ὁ πατήρ μου ἦτο ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἀσθενής, κύριε, ἔγραψεν ἡ μίς Νέβιλ, ἄλλως δὲ ἐνεκα τῆς πρὸς τὸ γράφειν ἀνηγίας του, εἶμαι ἠναγκασμένη νὰ ἀναπληρώσω αὐτόν. Πρό τινων ἡμερῶν, ὡς εἰδεύετε, ἐβράχη τοὺς πόδας εἰς τὸν αἰγιαλόν, ἀντὶ νὰ θαυμάσῃ μεθ' ἡμῶν τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως, καὶ αὐτὸ μόνον ἐφθάνεν εἰς τὴν ἀξιόλογον νῆσόν σας διὰ τὸν καταρριφθῆν εἰς τὴν κλίνην πυρέσσοντα. Φαντάζομαι ἀπὸ ἐδῶ τί μορφασμοὺς θὰ κάμετε ἀκούοντες κατηγορίας τῆς πατρίδος σας· θὰ ζητήτε βεβαίως τὸ ἐγχειρίδιόν σας, ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι δὲν ἔχετε πλέον ἐγχειρίδιον. Ὁ πατήρ μου λοιπὸν ὑπέφερεν ὄλιγον ἐκ πυρετοῦ, ἐγὼ δὲ ὑπέφερα ἐκ μεγάλου φόβου· ὁ νομάρχης, ὃν ἐπιμένω θεωροῦσα ἐρασιμώτατον, μᾶς ἐπρομηθεύσεν ἰατρόν, ἐρασιμώτατον ἐπίσης, ὅστις ἐντὸς δύο ἡμερῶν μᾶς ἀπήλλαξε τοῦ κακοῦ· ὁ πυρετὸς δὲν ἐπανῆλθεν, ὁ δὲ πατήρ μου θέλει νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ κινήματά του, ἀλλ' ἐγὼ δὲν τὸν ἀφίνω ἀκόμη. — Πῶς εὑρετε τὸ ὄρεινόν μέγαρόν σας; ὁ βόρειος πύργος σας εἶναι ἀκόμη εἰς τὴν θέσιν του; Ἐπιφαίνονται εἰς αὐτὸν ἀκόμη φαντάσματα; Σᾶς κάμνω ἕλας αὐτὰς τὰς ἐρωτήσεις, διότι ὁ πατήρ μου ἐνθυμείται, ὅτι τοῦ ὑπεσχέθητε δορκάδας, ἀγριοχοίρους καὶ μούσμονας... ἢ δὲν τὰ λέγουν μούσμονας τὰ παράξενα ἐκεῖνα ζῷα; Μέλлонτες νὰ μεταβῶμεν εἰς Βαστίαν, ὅπως ἐκεῖθεν ἀπέλωμεν τῆς Κορσικῆς, σκοπεύομεν νὰ ζητήσωμεν ὅπως μᾶς φιλοξενήσῃτε, ἐλπίζω δὲ ὅτι τὸ μέγαρον τῶν Δέλλα Ρέββια, τὸ ὅποῖον μᾶς παρεστήσατε ὡς σαθρὸν καὶ πεπαλαιωμένον, δὲν θὰ κρημνισθῇ διὰ τὰ μᾶς θάψῃ ὑπὸ τὰ ἐρείπιά του, ὅταν θὰ καταλύσωμεν ἐν αὐτῷ. Ἄν καὶ ὁ νομάρχης εἶναι τόσο φιλόφρων, ὥστε μετ' αὐτοῦ συνομιλῶν τις

ἔχει ἀνεξάντητον ὕλην ἐμιλίας—ἀλήθεια, κολακεύομαι ὑπὸ τῆς ιδέας ὅτι τὸν ἐτρέλλανα—ὅμως συνομιλήσαμεν καὶ περὶ τῆς εὐγενείας σας. Αἱ δικαστικαὶ ἀρχαὶ τῆς Βαστίας τῷ ἔσπειλαν μερικὰς ἠμολογίας ἐνὸς φαυλοβίου, τὸν ὅποιον κρατοῦν εἰς τὰς φυλακάς, καὶ αἱ ἠμολογίαι αὐτοῦ ἀναιροῦσι καθ' ὅλοκληρίαν ἕλας ἀνεξαιρέτως τὰς ὑποψίας σας· ὥστε δὲν ἔχει πλέον λόγον ὑπάρξεως ἣ ἔχθη σας, ἣ ὅποια ἐνίστε μὲ ἀνησυχία. Δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε πόσον τοῦτο μὲ ἐχρησίστησεν. Ὅτε ἀνεχωρήσατε μετὰ τῆς ὄρας μοιρολογιστρίας, ἐνοπλος, μὲ σκυθρωπὸν τὸ βλέμμα, μοὶ ἐφάνητε πλειότερον τοῦ συνήθους Κορσικανός... ὑπὲρ τὸ δέον μάλιστα Κορσικανός. Basta! Σᾶς γράφω τόσο πολλὰ, διότι μὲ ἔχω καταλάβῃ πλήξῃς. Ὁ νομάρχης θὰ ἀνεχωρήσῃ, φεῦ! ἐντὸς ὀλίγου. Ὅταν θὰ κινήσωμεν διὰ τὴ βουνά σας θὰ σᾶς τὸ ἀναγγείλωμεν, καὶ θὰ λάβω τὸ θάρρος νὰ γράψω πρὸς τὴν δεσποσύνην Κολόμβαν καὶ νὰ τὴν ζητήσω ἀνθύτουρον, ma solemne. 1) Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξύ, προσφέρατε εἰς αὐτὴν τοὺς ἐγκαρδίους ἀσπασμοὺς μου. Κάμνω μεγάλην χρῆσιν τοῦ ἐγχειριδίου της, διότι κάπτω δι' αὐτοῦ τὰ φύλλα ἐνὸς μυθιστορήματος, τὸ ὅποῖον ἔφερα ἐκ Γαλλίας· ἀλλ' ὁ φοβερός σιδηρός του ἀγανακτεῖ διὰ τὸ ταπεινωτικὸν τοῦ ἔργου καὶ μοὶ σιχίζει οἰκτρῶς τὸ βιβλίον. Χαίρετε, κύριε· ὁ πατήρ μου σᾶς στέλλει his best love. 2) Πείσθητε εἰς τοὺς λόγους τοῦ νομάρχου· εἶναι ἀνὴρ συνετός, καὶ παρεκκλίνει τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, νομίζω, πρὸς χάριν ὑμῶν· μεταβαίνει ὅπως θέσῃ τὸν θεμέλιον λίθον κτιρίου τινὸς ἐν Κόρτε. Φαντάζομαι πόσον μεγαλοπρεπῆς θὰ ἦναι ἡ τελετὴ αὕτη καὶ σφόδρα λυποῦμαι, διότι ἀδυνατῶ νὰ παραστῶ καὶ ἐγὼ μάρτυς αὐτῆς. Ἀνώτεροι ὑπάλληλος, φορῶν κεντητὴν στολήν, μεταξίνας περικνημίδας, λευκὴν ζώνην, καὶ κρατῶν μυστρίον... καὶ ἔπειτα λόγος· καὶ ἡ τελετὴ θὰ ἐπισφραγισθῇ ὑπὸ ζητωκραυγῶν ἐπανειλημμένων ὄλου ἐκείνου τοῦ πλήθους ὑπὲρ τοῦ βασιλείου!—Ὅχι κολακευθῆ ἴσως ἣ φιλαυτία σας, ὅταν ἴδῃτε ὅτι πρὸς χάριν ὑμῶν ἐγέμισα καὶ τὰς τέσσαρας σελίδας ἀλλὰ τοῦτο προέρχεται, κύριε, σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἐκ τῆς πλήξεως ἣ ὅποια μὲ κατέλαθε, καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐπιτρέπω καὶ εἰς ὑμᾶς νὰ μοὶ γράψητε ἐν ἐκτάσει. Ἀλήθεια, παράδοξον μοὶ φαίνεται, ὅτι δὲν μοὶ ἀνηγγείλατε ἀκόμη τὴν αἴσιν ἀφίξιν σας εἰς τὸ ἐν Πετρανέρας μέγαρον.

ΛΥΔΙΑ.

«Υ. Γ. Ἐπιθυμῶ νὰ ἀκούσῃτε τὸν νομάρχην καὶ νὰ κάμητε ὅτι σᾶς εἶπη. Συμφωνήσαμεν ἀπὸ κοινῆς, ὅτι οὕτω ὀφείλετε νὰ πράξῃτε, καὶ θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ.»

Ὁ Ὅρσος ἀνέγνω τρεῖς ἢ τετράκις τὴν ἐπιστο-

1) Ἄλλ' ἐκλεπτόν.

2) Τὴν ἄκραν ἀγάπην του.

λὴν ταύτην, παικιστρῶπως σχολιάζων αὐτὴν ἐν ἐκάστη ἀναγνώσει· ἔπειτα ἔγραψε μακρὰν ἀπόκρισιν, ἣν παρήγγειλεν εἰς τὴν Σαβερίαν νὰ δώσῃ εἰς χωρικὸν τινα, μέλλοντα νὰ ἀνεχωρήσῃ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα εἰς Αἰάκειον. Μετὰ δὲ τοῦτο οὐδ' ἐσκέπτετο πλέον νὰ συζητήσῃ μετὰ τῆς ἀδελφῆς του περὶ τοῦ ἀληθοῦς ἢ ψευθοῦς τῶν κατὰ τῶν Βαρρικίνῃ κατηγοριῶν, διότι ἐνεκα τῆς ἐπιστολῆς τῆς μίς Λυδίας ἐβλεπε τὰ πάντα ῥόδινα, καὶ οὔτε ὑπονοίας εἶχεν, οὔτε μίσος ἤσθλανετο πλέον. Ἀναμείνας ἐπὶ πολλὴν ὄραν νὰ καταβῆ ἣ ἀδελφῆ του, ἀφ' οὗ αὕτη δὲν ἤρχετο, ὑπῆγε νὰ κοιμηθῇ, αἰσθανόμενος ἀνακούφισιν ἀπὸ τοῦ βάρους ὅπερ μέχρι τοῦ χρόνου ἐκείνου ἐπίεζε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Ἡ Χιλίνα ἀνεχώρησε, μυστικὰς λαβοῦσα ἰδρυγίας, ἣ δὲ Κολόμβια διήκουσε τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς ἀναγινώσκουσα παλαιὰ ἔγγραφα. Κατὰ τὴν χαρμηλὴν ἤκουσε ῥιπτόμενα εἰς τὰ παράθυρα τῆς μικρᾶς χαλιμαῖ· ἐννοήσασα τὸ σημεῖον κατέβη εἰς τὸν κήπον καὶ ἀνοίξασα κρυφίαν τινὰ θύραν εἰσῆγαγεν εἰς τὴν οἰκίαν δύο ἀνδρας, ἀγρίους τὴν ὄψιν ἐφρόντισε δ' εὐθὺς νὰ τοὺς ἰδηγῆσῃ εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ νὰ τοῖς δώσῃ νὰ φάγωσιν. Τινες δ' ἦσαν οἱ ἀνδρες ἐκεῖνοι θὰ μάθωμεν μετ' ὀλίγον.

ΙΕ'

Περὶ τὴν ἕκτην ὄραν τῆς πρωίας εἰς θεράπων τοῦ νομάρχου ἔκρουσε τὴν θύραν τῆς οἰκίας τοῦ Ὅρσο. Βίπε δ' οὕτως εἰς τὴν Κολόμβαν, ἣτις τὸν ὑπέδεχθη, ὅτι ὁ νομάρχης ἐμελλε νὰ ἀνεχωρήσῃ καὶ ἀνέμενε τὸν ἀδελφόν της. Ἡ Κολόμβια ἔνευ δισταγμοῦ ἀπεκρίθη, ὅτι ὁ ἀδελφός της περὶν ἐκ τῆς κλιμακῆς ἐξῆρθε τὸν πόδα του· καὶ ἐπειδὴ ἠδυνάτει νὰ περιπατήσῃ παρεκάλεε θερμῶς τὸν κύριον νομάρχην νὰ τὸν συγχωρήσῃ, μεγίστην δὲ θὰ ἠσθλάνετο πρὸς αὐτὸν εὐγνωμοσύνην, ἂν εὐηρεστεῖτο νὰ λάβῃ τὸν κόπον νὰ ἔλθῃ αὐτὸς εἰς τὴν οἰκίαν των. Μετ' ὀλίγον κατελθὼν ὁ Ὅρσος ἠρώτησε τὴν ἀδελφὴν του, ἂν ὁ νομάρχης ἔσπειλε νὰ τὸν ζητήσῃ. «Σᾶς παρακαλεῖ νὰ τὸν περιμένετε ἐδῶ,» ἀπεκρίθη ἐκείνη μετὰ πολλῆς ἀταραξίας. Παρῆλθεν ἡμίσεια ὄρα, χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ κινήσις τις πρὸς τὸ μέρος τῆς οἰκίας τῶν Βαρρικίνῃ· ἐν τούτοις ὁ Ὅρσος ἠρώτησε τὴν Κολόμβαν, ἂν ἀνεκάλυψε τίποτε, ἐκείνη δ' ἀπεκρίθη, ὅτι θὰ ἐξηγηθῇ ἐνώπιον τοῦ νομάρχου. Προσεποιεῖτο πολλὴν ἀπάθειαν, ἀλλ' ἡ ὄψις καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐμαρτύρουν ὅτι ἦτο σφόδρα τεταραγμένη.

Τέλος εἶδον ἀνοιγομένην τὴν θύραν τῆς οἰκίας τῶν Βαρρικίνῃ· πρῶτος δ' ἐξῆλθεν ὁ νομάρχης, φορῶν ὀδοπορικὴν ἐνδυμασίαν, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ δῆμαρχος καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ του. Ἀπεριγραπτος δ' ἦτο ἡ ἐκπλήξις τῶν κατοίκων τῆς Πετρανέρας, ὅτινες ἀπὸ πρωίας παρεφύλαττον

νὰ ἴδωσι τὴν ἀναχώρησιν τοῦ πρώτου ἄρχοντος τῆς νῆσου, ὅτε εἶδον αὐτὸν διερχόμενον μετὰ τῶν τριῶν Βαρρικίνῃ τὴν πλατείαν καὶ εἰσερχόμενον εἰς τὴν οἰκίαν τῶν Δέλλα Ρέββια, ἀφιλιώνονταὶ ἀνεφώνησαν οἱ καινολόγοι τοῦ χωρίου.

— Καλὰ σᾶς τὸ ἔλεγα ἐγώ, εἶπε γέρον τις· ὁ Ὅρσ' Ἀντώνης ἔζησε παραπολὺν καιρὸν εἰς τὴν ξενιτειάν, καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ φερθῇ πάλιν ἐκεῖ.

— Ὅμως, ἀπεκρίθη εἰς βέβαιον, παρατηρήσατε πῶς οἱ Βαρρικίνῃ πηγαίνουν εἰς αὐτόν. Ζητοῦν ψυχικόν.

— Ὅλα αὐτὰ τὰ κατὰφερον ὁ νομάρχης, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ γέρον. Δὲν ἔχουν τὴν σήμερον καρδιά οἱ νέοι, καὶ ἐν λεπτόν δὲν δίνουν διὰ τὸ αἶμα τοῦ πατέρα των, ὡς νὰ ἦσαν νόθοι.»

Οὐ μικρὸν ἐξεπλήγη ὁ νομάρχης ἰδὼν τὸν Ὅρσον ὀρθιον καὶ ἐλευθέρως περιπατοῦντα. Ἡ Κολόμβια ἠμολόγησε διὰ βραχείων τὸ πταῖσμά της καὶ ἐζήτησε συγγνώμην. «Ἄν ἐμένατε εἰς ἄλλην οἰκίαν, κύριε νομάρχη, εἶπεν, ὁ ἀδελφός μου θὰ ἤρχετο ἀπὸ χθὲς νὰ σᾶς προσφέρῃ τὰ σεβάσματα του.»

Ὁ Ὅρσο ἐντραπέις ἐζήτηε ἐπανειλημμένως συγγνώμην, βεβαιῶν ὅτι οὐδαμῶς εἶχε γνώσιν τοῦ γελοίου ἐκείνου δόλου, δι' ὃν ἐξ ὅλης ψυχῆς ἐλυπεῖτο. Ὁ νομάρχης καὶ ὁ γέρον Βαρρικίνῃ ἔδειξαν, ὅτι πιστεύουσιν εὐκρινεῖς τοὺς λόγους τοῦ βεβαιουμένου ἄλλως καὶ ἐκ τῆς ταραχῆς καὶ ἐκ τῶν μομφῶν αὐτοῦ κατὰ τῆς ἀδελφῆς του· ἀλλ' οἱ υἱοὶ τοῦ δημάρχου δὲν ἀπέκρυψαν τὴν δυσαρτίαν αὐτῶν. «Μᾶς ἐμπαίζουσιν, εἶπεν ὁ Ὅρλανδούτσι, ὑψώσας τὴν φωνήν, ὥστε νὰ ἀκουσθῇ.

— Ἄν μοὺ εὐθαιανεν τέτοιαις ἱστορίαις ἣ ἀδελφῆ μου, εἶπεν ὁ Βιντστέλλο, θὰ τῆς ἐκοβα γρήγορα τὴν ὄρεξιν νὰ τὰς ἐπαναλάβῃ.»

Οἱ λόγοι οὗτοι καὶ ὁ τόνος τῆς ἀπαγγελίας αὐτῶν δυσῆρεστησαν τὸν Ὅρσο, καὶ ἐψύχραναν οὐκ ὀλίγον τὰς ἀγαθὰς αὐτοῦ διαθέσεις· ἀντήλλαξε δὲ πρὸς τοὺς νέους Βαρρικίνῃ βλέμματα ἡκιστα προσήνη.

Ἐν τούτοις πάντες ἐκάθησαν, πλὴν τῆς Κολόμβας, ἣ ὅποια ἴστατο ὀρθία πλησίον τῆς θύρας τοῦ μαγειρείου· πρῶτος δὲ λαβὼν τὸν λόγον ὁ νομάρχης, μετὰ κοινὰς τινὰς φράσεις περὶ τῶν ἐγχωρίων προλήψεων, παρετήρησεν ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ αὐταὶ αἱ τὰ μάλιστα ἀδιὰλλακτοὶ ἔχθηαι προήρχοντο ἐκ παρανοήσεων. Στραφεῖς δὲ πρὸς τὸν δῆμαρχον, εἶπεν αὐτῷ ὅτι οὐδέποτε ὁ κύριος Δέλλα Ρέββια ὑπέθεσε τὴν οἰκογενεῖαν Βαρρικίνῃ ἐμμέσως ἢ ἀμέσως ἐνεχομένην εἰς τὴν στυγερὰν πράξιν, τὴν στερήσασαν αὐτὸν τοῦ πατρὸς του· ὅτι ἀληθῶς εἶχε πρὸ τινος μερικὰς ἀμφιβολίας ὡς πρὸς ἐν ἐπεισόδιον τῆς δίκης τῶν δύο οἰκογενειῶν· ὅτι τὰς ἀμφιβολίας ἐκείνας ἐδί-

καιολόγουν ἢ μακρὰ ἀπουσία τοῦ κυρίου Ὁρσο καὶ τὸ εἶδος τῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας εἶχε λάβῃ· ἀλλ' ὅτι διαφωτισθεὶς ἐσχάτως ἐκ προσφάτων ἀπακαλύψεων, οὐδέμιν εἶχε πλέον ἀφορμὴν παραπόνου, καὶ ἐπεθύμει τοῦ λοιποῦ νὰ διάγῃ ὡς φίλος καὶ ἀγαθὸς γείτων μετὰ τοῦ κ. Βαρρικίνη καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

Ὁ Ὁρσο προσέκλινε, προδήλως δυσανασχέτων· ὁ κ. Βαρρικίνη ἐπέλλισε λίξεις τινάς, τὰς ὁποίας οὐδεὶς ἤκουσεν, οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ ἐκύτταζαν τὰς δοκοὺς τῆς στέγης. Ὁ νομάρχης, ἐξακολουθῶν τὴν ἑμιλίαν του, ἐμελλε νὰ εἴπῃ καὶ πρὸς τὸν Ὁρσο τὰ ἀνάλογα τῶν ὄσων εἶπε πρὸς τὸν Βαρρικίνη, ὅτι ἡ Κολόμβια, ἐξαγαγοῦσα τῆς ποδῆς τῆς ἐγγραφῆς τινὰ, προεχώρησε σοβαρῶς ἀναμέσον τῶν συμβαλλομένων.

«Τὰ μέγιστα θὰ χαρῶ, εἶπεν, ἂν παύσῃ ἡ ἐχθρὰ τῶν οἰκογενειῶν μας· ἀλλὰ διὰ νὰ γείνη εὐλικρινῆς ἢ συμφιλίωσις πρέπει νὰ ἐξηγηθῶμεν σαφῶς, ὥστε νὰ ἐξαλειφθῇ πᾶν ἴχνος ἀμφιβολίας. . . — Κύριε νομάρχα, εὐλόγως ὑπώπτευσον τὴν ἡμολογίαν τοῦ Θωμᾶ Βιάγκη, γνωρίζουσα ὅτι ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς ἦτο φαῦλος. — Εἶπον ὅτι πιθανῶς οἱ υἱοὶ σας εἶχον ἐνταμίωσιν τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Βασιτίας. . .

— Εἶναι ψεῦμα, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Ὁρλανδούτσιο, ἐγὼ δὲν τὸν ἐντάμωσα. »

Ἡ Κολόμβια ἐκύτταζεν αὐτὸν περιφρονητικῶς καὶ ἐξηκολούθησε μετ' ἀπαθείας κατὰ τὸ φαινόμενον.

«Μὰς ἐξηγήσατε τί συμφέρον ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ ἐγῆ ὁ Θωμᾶς διὰ νὰ ἀπειλήσῃ τὸν κ. Βαρρικίνη ἐξ ὀνόματος διαβοήτου ληστοῦ, εἰπόντες ὅτι ἤθελε διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐνοικίαν ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν του Θεόδωρον τοῦ μύλου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ πατὴρ μου ἐλάμβανεν ἐλάχιστον ἐνοικίον. . .

— Τὸ πρᾶγμα εἶναι πρόδηλον, εἶπε ὁ νομάρχης.

— Ἀφ' οὗ ὁ Βιάγκη ἦτο, ὡς φαίνεται, φαῦλος, τὰ πάντα ἐξηγοῦνται, εἶπε καὶ ὁ Ὁρσο, πλανηθεὶς ἐκ τῆς κατ' ἐπίφασιν ἀπαθείας τῆς ἀδελφῆς του.

— Ἡ πλαστὴ ἐπιστολή, ἐξηκολούθησε λέγουσα ἡ Κολόμβια, ἥς οἱ ὀφθαλμοὶ ἤρχισαν νὰ προσλαμβάνωσι ζωηροτέραν λάμψιν, φέρει χρονολογίαν 11 Ἰουλίου. Ὁ Θωμᾶς εὕρισκετο τότε πλησίον τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐν τῷ μύλῳ.

— Βέβαια, εἶπεν ὁ δήμαρχος τεταραγμένος κάπως.

— Τί συμφέρον λοιπὸν εἶχεν ὁ Θωμᾶς Βιάγκη; ἀνεφώνησεν ἡ Κολόμβια θριαμβικῶς. Ὁ χρόνος τῆς μισθώσεως τοῦ ἀδελφοῦ του εἶχε λήξῃ, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ μου τῷ εἶχε δηλώσῃ ὅτι θεωρεῖ λελυμένην τὴν μίσθωσιν τῆν 11 Ἰουλίου. Ἐδῶ εἶναι τὸ κατ'ἀστικὸν τοῦ πατρὸς μου, τὸ σχέδιον τῆς

δηλώσεως, ἡ ἐπιστολή ἐνός μεσίτου ἐν Αἰακείῳ, ὁ ὁποῖος μὰς ἐπρότεινεν ἄλλον μύλωνᾶν. »

Καὶ ταῦτα εἰπούσα, ἔδωκεν εἰς τὸν νομάρχην τὰ ἐγγραφα, τὰ ὁποῖα ἐκράτει εἰς χεῖρας.

Πάντες τότε ἐξεπλάγησαν· ὁ δήμαρχος ὠχρίασε προφανῶς, ὁ δὲ Ὁρσο σκυθρωπιάσας προεχώρησεν ἵνα ἐξετάσῃ τὰ ἐγγραφα, τὰ ὁποῖα ἀνεγίνωσκεν ὁ νομάρχης μετὰ πολλῆς προσοχῆς.

«Μὰς ἐμπαίζουσιν! ἀνεφώνησε καὶ αὐτῆς ὁ Ὁρλανδούτσιο ἐγερθεὶς ὀργίλος. Πηγαίνωμεν, πατέρα, δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ ἔλθωμεν ἐδῶ! »

Μία στιγμὴ ἤρκεσεν ὅπως ἀναλάβῃ ὁ κ. Βαρρικίνη τὴν συνήθη ἀταραξίαν του. Ἐξήτησε νὰ παρατηρήσῃ τὰ ἐγγραφα, καὶ ὁ νομάρχης σιωπῶν τῷ ἔδωκεν αὐτά. Τότε δὲ ἀνυψώσας εἰς τὸ μέτωπον τὰ πράσινα διοπτρα τὰ ἀνέγνωσεν ἐπιτροχάθην μετὰ πολλῆς ἀδιαφορίας, ἐν ᾧ ἡ Κολόμβια τὸν ἐκύτταζεν ὡς τίγρις βλέπουσα θορκάδα πλησιάζουσαν εἰς τὸν φωλιὸν, ὅπου εὕρισκονται τὰ σκυμνία αὐτῆς.

«Ἀλλὰ εἶπεν ὁ κ. Βαρρικίνη, καταβιβάζων τὰ διοπτρα καὶ ἀποθίδων τὰ ἐγγραφα τῷ νομάρχῃ, — γνωρίζων τὴν ἀγαθότητα τοῦ μακαρίτου συνταγματάρχου. . . ὁ Θωμᾶς θὰ ὑπέθεσεν. . . ἦτο εὐλογον νὰ ὑποθέσῃ. . . ὅτι ὁ μακαρίτης συνταγματάρχης θὰ μετέβαλλε γνώμην καὶ δὲν θὰ ἔλγε τὴν μίσθωσιν. . . Καὶ πραγματικῶς ἡ μίσθωσις δὲν ἐλύθη, ἄρα. . .

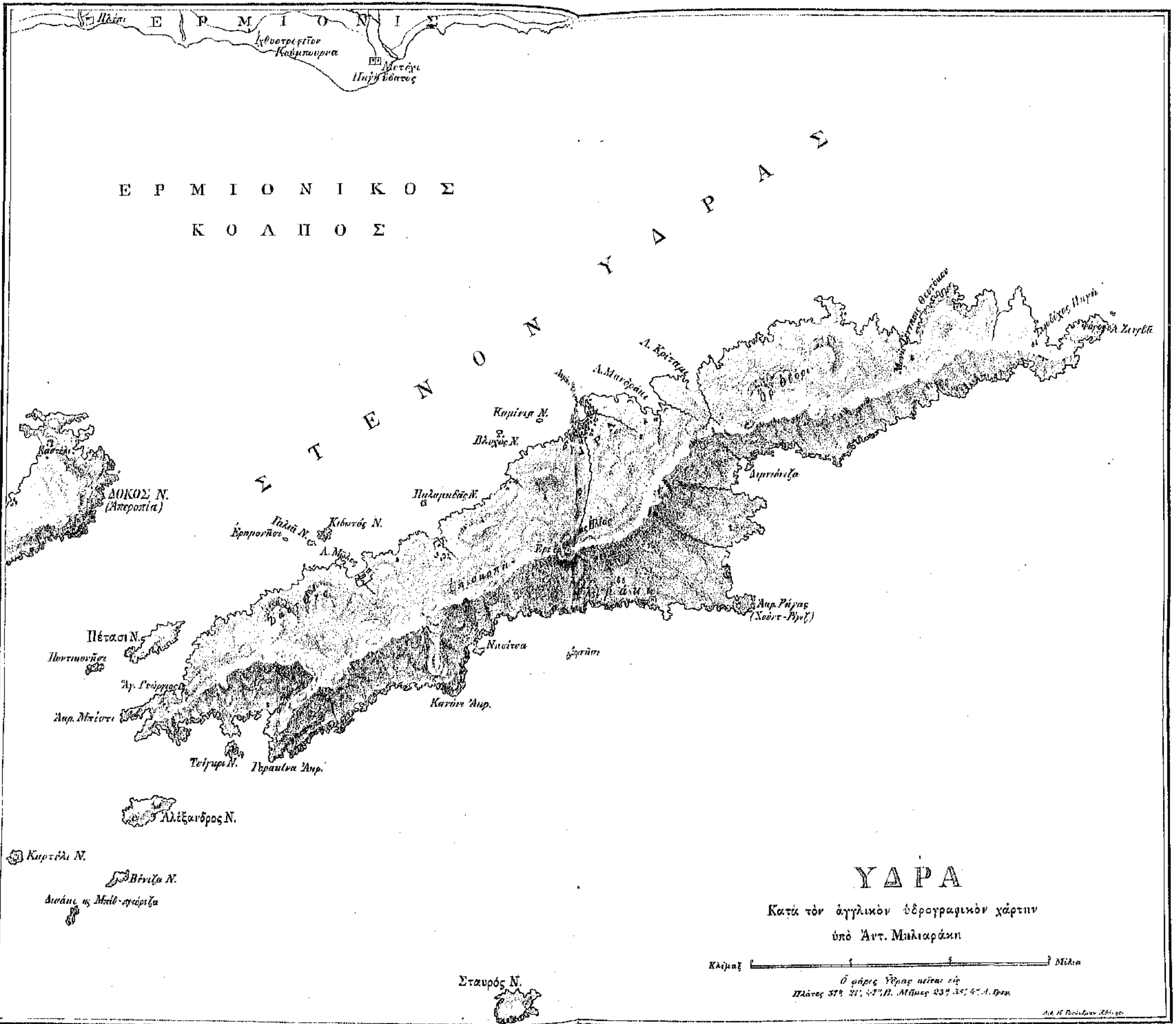
— Τὴν μίσθωσιν ἀνενώσα ἐγὼ, εἶπεν ἡ Κολόμβια περιφρονητικῶς. Ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς μου ἔπρεπεν ἕνεκα τῆς θέσεώς μου νὰ μὴ δυσχεραστῶ τοὺς πελάτας τῆς οἰκογενείας μου.

— Ὅμως, εἶπεν ὁ νομάρχης, αὐτὸς ὁ Θωμᾶς ἡμολογεῖ ὅτι ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν. . . εἶναι φανερόν.

— Φανερόν εἰς ἐμὲ εἶναι, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Ὁρσο, ὅτι μεγάλαι ἀτιμίαι ὑποκρύπτονται εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.

— Ἐγὼ καὶ μίαν ἄλλην βεβαίωσιν τῶν κυρίων αὐτῶν νὰ ἀναιρέσω, » εἶπεν ἡ Κολόμβια. Ἦνοιξε δὲ τὴν θύραν τοῦ μαγειρείου, καὶ πάραυτα εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν ὁ Βρανδολάτσο, ὁ προλύτης τῆς θεολογίας καὶ ὁ κύων Μπροῦσκας. Ἀμφότεροι οἱ φυγόδικοι ἦσαν ἄοπλοι, τοῦλάχιστον τὰ ὄπλα των δὲν ἐφαίνοντο· ἐφόρουν σελάχιον περὶ τὴν ὄψυν, ἀλλ' ἔλειπε τὸ πιστόλιον, τὸ ἀπαραίτητον τοῦ σελαχίου συμπλήρωμα. Ἐβελθόντες εἰς τὴν αἴθουσαν ἀπεκάλυψαν μετὰ σεβασμοῦ τὴν κεφαλὴν.

Ἐνόητος εἶναι ἡ ταραχὴ, ἡ καταλαβοῦσα τοὺς ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἕνεκα τῆς αἰφνιδίας ἐμφανίσεως τῶν φυγοδικῶν. Ὁ δήμαρχος ὀλίγον ἔλειψε νὰ πείσῃ ὑπτιος· οἱ υἱοὶ τοῦ παρετάχθησαν θαρραλέως ἐμπροσθεν αὐτοῦ, τὴν χεῖρα ἔχοντες εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ φορέματός των, ὅπου ἐζήτουν τὰ ἐγχειρίδια αὐτῶν. Ὁ νομάρχης ἐκινήθη πρὸς

ΕΡΜΙΟΝΙΚΟΣ
ΚΟΛΠΟΣ

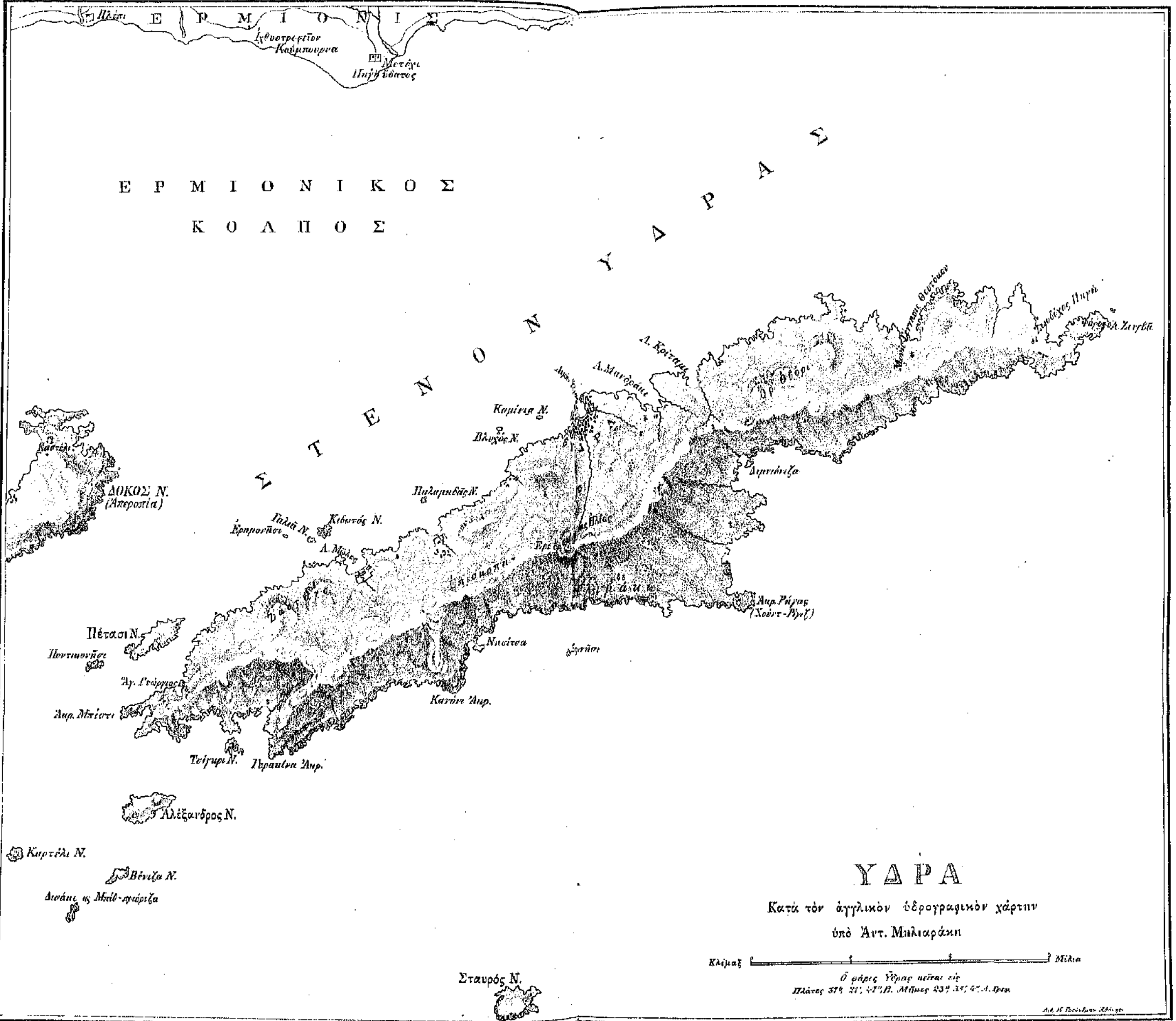
ΥΔΡΑ

Κατά τον άγγλικόν ύδρογραφικόν χάρτην
υπό Αντ. Μιλιαράκη

Κλίμαξ 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Μίλια

Ο φάρος γέρας μένει εις
Πλάτος 37° 21', 43" Ν. Μήκος 23° 35', 47" Α. Γραμ.

Α. Α. Η. Ροδόπουλος 2861, 921

ΕΡΜΙΟΝΙΚΟΣ
ΚΟΛΠΟΣ

ΥΔΡΑ

Κατά τον άγγλικόν ύδρογραφικόν χάρτην
υπό Αντ. Μιλιαράκη

Κλίμαξ 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Μίλια

Ο φάρος γέρας μένει εις
Πλάτος 37° 21', 43" Ν. Μήκος 23° 35', 47" Α. Γραμ.

Α. Α. Η. Ροδόπουλος 2861, 921

τὴν θύραν, ἐν ᾗ ὁ Ὅρσο ἀρπάσας ἐκ τοῦ περι-
λαιμίου τὸν Βρανδολάτσο ἐκράνυαεν.

« Ἀθλίε! Τί θέλεις ἐδῶ;

— Προδοσία! ἀνεφώνησεν ὁ δῆμαρχος, προσ-
παθὼν νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν ἄλλ' ἢ Σαθερία εἶχε
κλείσῃ αὐτὴν ἐξωθεν διὰ διπλῆς στροφῆς, κατὰ
διαταγὴν τῶν φυγοδικῶν, ὡς ἐγνώσθη μετὰ
ταῦτα.

« Καλοὶ μου ἄνθρωποι, εἶπεν ὁ Βρανδολάτσο,
μὴ ἔχετε κἀνένα φόβον. Μὴ νομίζετε πῶς εἶμαι
κακὸς διάβολος ἐπειδὴ φαίνομαι ἄγριος. Δὲν ἔ-
χομεν κἀνένα κακὸν σκοπὸν. Κύριε νομάρχα, σὺ
προσκυνῶ. — Κύριε ὑπολαχαγέ, ἡτυχα... θὰ μὲ πνί-
ξετε. — Ἠλθομεν ἐδῶ, ὡς μάρτυρες. Ἐμπρός,
λέγε σύ, παπᾶ, ποῦ ἔχεις ἀκονισμένην τὴν γλῶσ-
σάν σου.

— Κύριε νομάρχα, εἶπεν ὁ θεολόγος, δὲν ἔχω
τὴν τιμὴν νὰ σὺς εἶμαι γνωστός. Ὀνομάζομαι Γιο-
κάντος Καστριώνη, γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα πα-
πᾶς... Ἄ μ' ἐνθυμείσθε τώρα! Ἡ δεσποσύνη,
τὴν ὁποίαν δὲν ἔχω ἐπίσης τὴν εὐχαρίστησιν νὰ
γνωρίζω, ἐστειλε καὶ μὲ παρακάλεσε νὰ τῆς δώσω
πληροφορίαν περὶ ἐνὸς κἀπαιτοῦ Θωμᾶ Βιάγκη, μὲ
τὸν ὁποῖον εἶμεθα εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Βαστίας,
πρὸ τριῶν ἐβδομάδων. Ἐρχομαι λοιπὸν νὰ σὺς
εἶπω...

— Μὴ λαμβάνετε αὐτὸν τὸν κόπον, εἶπεν ὁ
νομάρχος, δὲν θέλω νὰ ἀκούσω τίποτε ἀπὸ ἄν-
θρωπον ὁποῖος εἶσθε σεῖς... Κύριε Δέλλα Ρέββια,
ἐλπίζω τοῦλάχιστον, ὅτι κατ' οὐδὲν ἐνέχεσθε σεῖς
εἰς τὴν μισαρὰν αὐτὴν σκευωρίαν. Ἄλλ' ἂν σεῖς
δρίζετε ἐδῶ, εἰπέτε νὰ ἀνοίξωσι τὴν θύραν. Ἡ
ἀδελφὴ σας θὰ δώσῃ πιθανῶς λόγον διὰ τὰς
παραδόξους συνεννοήσεις, ὅπου ἔχει πρὸς τοὺς
ληστὰς.

— Κύριε νομάρχα, εἶπεν ἡ Κολόμβια, λάβετε
τὴν καλωσύνην νὰ ἀκούσατε τί θὰ εἶπῃ ὁ ἄνθρω-
πος. Ἠλθετε ἐδῶ διὰ νὰ ἀποδώσατε δικαιοσύ-
νην εἰς ὅλους καὶ καθῆκον ἔχετε νὰ ἐξιχνιάσητε
τὴν ἀλήθειαν. Ὀμιλήσατε, Γιокάντος Καστρι-
κῶνη...

— Μὴ τὸν ἀκούσατε! ἀνεφώνησεν ἐν ταῦτῃ
καὶ οἱ τρεῖς Βαρρικίνη.

— Ἄν ὅλοι λαλήτε διὰ μᾶς, εἶπε μειδιῶν ὁ
φυγοδικός, δὲν θὰ ὑπάρχῃ τρόπος νὰ συνεννοηθῶ-
μεν. Εἰς τὴν φυλακὴν λοιπὸν εἶχον σύντροφον,
ὄχι φίλον, αὐτὸν τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος Θωμᾶν. Σύ-
χρότατα ἐπεσκέπτετο αὐτὸν ὁ κύριος Ὀρλανδού-
τσιο...

— Ψεῦμα! ἀνεφώνησεν ἐν ταῦτῃ ἀμφότεροι
οἱ ἀδελφοί.

— Δύο ἀρνήσεις ἀποτελοῦσι κατάφασιν, εἶπεν
ἀταράχως ὁ Καστρικῶνη. Ὁ Θωμᾶς εἶχε χρή-
ματα ἔτρωγε καὶ ἔπινε τὰ καλλίτερα φαγητὰ
καὶ ποτὰ. Εἰς ἐμὲ ἀρέσκει πάντοτε ἡ καλοπέ-
ρασις (εἶναι αὐτὸ τὸ ἐλάχιστον τῶν ἐλαττωμά-

τῶν μου), καὶ διὰ τοῦτο ἂν καὶ ἀηδίαζα νὰ
συναναστρέφωμαι μὲ αὐτὸν τὸν ἄχρειον, ἅμως
πολλάκις ἐδέχθη νὰ φάγωμεν μαζί. Ἐξ εὐγυι-
μοσύνης, τοῦ ἐπρότεινα νὰ δραπετεύσωμεν ὁ-
μοῦ... Μία κοπέλλα... εἰς τὴν ὁποίαν εἶχα συμ-
πάθειαν, μοῦ ἠύκόλυε τὴν δραπέτευσιν... δὲν
θέλω νὰ ἐνοχοποιήσω κἀνένα. Ὁ Θωμᾶς δὲν ἐ-
δέχθη, μοῦ εἶπεν ὅτι ἦτο ξένοιαστος, ἐπειδὴ ὁ δι-
κηγὸρος Βαρρικίνη τὸν εἶχε συστήσῃ εἰς ὅλους
τοὺς δικαστὰς, καὶ ὅτι θὰ ἔθβαινε ἀθῶος ὡσεὶ
περιστέρα, καὶ μὲ χρήματα μάλιστα εἰς τὴν
τσέπην. Ἐγὼ ἅμως ἐπρότιμησα νὰ πάρω ἴλιγον
ἀέρα ἔξω. Εἶπα καὶ ἐλάλησα.

— Ὅσα εἶπεν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὅλα
ψεύδη ἀναιδέστατα, εἶπεν ἐντόνως ὁ Ὀρλανδού-
τσιο. Ἄν εἶμεθα ἔξω εἰς τὰ ἀνοικτὰ, ὁ καθεὶς
μὲ τὸ τουρέκι του, δὲν θὰ ὠμίλει κατ' αὐτὸν τὸν
τρόπον.

— Αὐταῖς εἶναι κουταμάραις! ἀνεφώνησεν ὁ
Βρανδολάτσο. Μὴν τὰ βάνης μὲ τὸν παπᾶ, Ὀρ-
λανδούτσιο.

— Θὰ μὲ ἀφήσητε ἐπὶ τέλους νὰ ἐξέλθω, κύ-
ριε Δέλλα Ρέββια; εἶπεν ὁ νομάρχης κτυπῶν τὸν
πόδα ἐξ ἀνυπομονησίας.

— Σαθερία! Σαθερία! ἐκράνυαεν ὁ Ὅρσο,
ἀνοίξε τὴν θύραν, νὰ σὲ ἄρῃ ὁ διάβολος!

— Μίαν στιγμὴν, σὺς παρακαλῶ, εἶπεν ὁ
Βρανδολάτσο. Εἶναι χρεῖα νὰ πάμε πρῶτα ἡμεῖς
ἔς τὴν δουλειά μας. Κύριε νομάρχα, εἶναι συνή-
θεια, ὅσοι ἀνταμώνονται εἰς τὸ σπῆτι κοινῷ φι-
λου, νὰ δίδουν μεταξὺ τῶν μισῆς ὥρας καιρὸν,
κατὰ τὴν ἀναχώρησιν. »

Ὁ νομάρχης τὸν ἐκύτταξε περιφρονητικῶς.

« Προσκυνῶ ὅλην τὴν συντροφιά, » εἶπεν ὁ
Βρανδολάτσο. Ἐπειτα δὲ προτεινάς ὑρίζοντως
τὸν βορκίονα. « Ἐλα, Μπροῦσκο, εἶπε, πήδησε
πρὸς τὴν θύραν τοῦ κυρίου νομάρχου! »

Ὁ κύριος ἐπήδησεν, οἱ δὲ φυγοδίκαι φορέσαντες
ἐν σπουδῇ τὰ ὄπλα τῶν ἐν τῷ μαγειρείῳ ἔφυγον
διὰ τοῦ κήπου ἠκούσθη μετ' ὀλίγον ὄξυς συρι-
γμὸς καὶ ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἀνεώχθη, ὡς διὰ
μαγείας.

« Κύριε Βαρρικίνη, εἶπεν ὁ Ὅρσο, μόλις συγ-
κρατῶν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ, σὺς θεωρῶ πλάστογράφον.
Σήμερον ἀμέσως θὰ ὑποβάλω εἰς τὴν εἰσαγ-
γελλίαν μήνυσιν ἐναντίον σας ἐπὶ πλαστεγραφία
καὶ συνενοχῆ μετὰ τοῦ Βιάγκη. Πιθανῶς δὲ καὶ
δι' ἄλλην στυγερωτέραν πράξιν θὰ σὺς καταγ-
γεῖλω.

— Καὶ ἐγὼ, κύριε Δέλλα Ρέββια, εἶπεν ὁ
δῆμαρχος, θὰ ὑποβάλω μήνυσιν κατ' ἡμῶν ἐπὶ
ἀποπειρὰ φόνου καὶ ἀποκρύψει φυγοδικῶν καὶ φυ-
γοποικῶν. Ἐν ταῦτοις ὁ κ. νομάρχης θὰ σὺς συ-
στήσῃ ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν χωροφυλακὴν.

— Ὁ νομάρχης θὰ κάμῃ τὸ καθῆκόν του, εἶ-
πεν ἐκείνος αὐστηρῶς. Θὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα

μέτρα, όπως μὴ διαταραχθῆ ἡ τάξις ἐν Πετρο-
νέρα, καὶ θὰ μεριμνήσῃ ὡς ἀποδοθῆ δικαιοσύ-
νη. Ἀποτείνονται, κύριοι, πρὸς ὅλους ὑμᾶς!

Ὁ δήμαρχος καὶ ὁ Βινκετέλλος εἶχον ἐξέλθῃ
ἤδη τῆς αἰθούσης, καὶ ὁ Ὀρλανδούτσιο ἠκολού-
θει τούτοις ὀπισθοχωρῶν, ὅτε πλησιάζας ὁ Ὀρ-
σο εἶπεν αὐτῷ ταπεινῇ τῇ φωνῇ. «Ὁ πατήρ
σας εἶναι γέρον, καὶ ἐν ῥάπισμα ἐνδεχόμενον νὰ
τὸν φονεύσῃ ὥστε ἐπιφυλάσσω τὸ ῥάπισμα διὰ
σᾶς καὶ τὸν ἀδελφόν σας.»

Ἄντὶ νὰ ἀποκριθῆ, ὁ Ὀρλανδούτσιο ἔσυρε τὸ
ἐγχειρίδιόν του καὶ ἐπέπεσεν ὡς μαινόμενος κατὰ
τοῦ Ὀρσο ἀλλὰ πρὶν δυνηθῆ νὰ κόμῃ χρῆσιν
τοῦ ὄπλου, ἡ Κολόμβια ἤρπασε τὸν βραχίονά
του καὶ τὸν συνέστρεψε μετὰ δυνάμεως, ταυτο-
χρόνως δ' ὁ Ὀρσο πληξῆς αὐτὸν διὰ τοῦ γρόν-
θου κατὰ πρόσωπον, τὸν ἠνάγκασε νὰ ὀπισθο-
χωρήσῃ καὶ νὰ κτυπήσῃ μετ' ὀρμῆς εἰς τὴν γω-
νίαν τῆς θύρας. Τὸ ἐγχειρίδιον ἔπεσεν ἐκ τῆς χει-
ρὸς τοῦ Ὀρλανδούτσιο, ἀλλ' ὁ Βινκετέλλος,
κρατῶν τὸ ἰδικόν του ἐπανῆλθεν εἰς τὴν αἴθου-
σαν, ὅτε ἡ Κολόμβια πηδῆσασα ἤρπασεν ἐν τυφ-
φίον, ἀποδείξασα αὐτῷ, ὅτι ἡ πάλῃ ἦτο ἄνι-
σος. Τότε δὲ καὶ ὁ νομάρχης παρεβόθη ὅπως τοὺς
χωρίσῃ. «Θὰ ἀνταμώσωμεν καὶ πάλιν, Ὀρσο
Ἀντώνη!» ἐφώνησεν ὁ Ὀρλανδούτσιο. Καὶ κλεί-
σας μετ' ὀρμῆς τὴν θύραν ἐκλείδωσεν αὐτὴν ἐ-
ζωθεν, ὅπως λάβῃ καιρὸν νὰ φύγῃ.

[Ἔπεται συνέχεια.]

ΕΙΣ ΠΡΟΞΕΝΟΣ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐν ἔτει 1805

Μεταξὺ τῶν ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ἀπόκεινται
ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς
Ἑταιρίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι καὶ ἐν, φέρον τὸν
ἀριθ. 1594 καὶ δωρηθὲν εἰς τὴν Ἑταιρίαν ὑπὸ
τοῦ κ. Π. Λάμπρου, περὶ οὗ δὲν ἐκρίναμεν μά-
ταιον νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινα ἐν τῇ Ἑστία. Τὸ
ἐπὶ διφθέρας ἰταλικῆς γεγραμμένον τοῦτο χειρό-
γραφον εἶναι διπλωμα διορισμοῦ τοῦ Μιχαήλ
Παγκαλάου ἐκ Κίεας ὡς προξένου τῆς Ἑπτανήσου
πολιτείας ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Μαΐου 1805, διὰ
τοῦ αὐτοῦ δὲ ἐγγράφου παραγγέλλεται εἰς τοὺς
ἐμπόρους, πλοίαρχους, ἰδισκῆτας, ναυκλήρους,
ναυτιλλομένους καὶ πάντα ἄλλον πολίτην ἐπτα-
νήσου ὅσοι τυχόν ἤθελον δεῖ ὑποθέσεις των πο-
ρευθῆ εἰς τὰς Ἀθήνας ἢ εἰς τοὺς εἰς αὐτὰς ὑπα-
γομένους λιμένας νὰ ἀναγνωρίζωσι ὡς προξένον
τὸν εἰρημένον Παγκαλὸν καὶ κάμνωσι γνωστὸν
εἰς αὐτὸν τὸ πῶς κατευθύνονται ὡς καὶ πᾶν ὅ,τι
ἤθελον ἀποδέλῃν εἰς τὰ πλοῖά των καὶ καθ'
ὅλου πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ τὸν ἐνδιαφέρῃ ἐν τῷ
ἀξιωματι δι' οὗ περιέβλεπεν αὐτὸν ἡ Ἑπτανήσος

Πολιτεία καὶ νὰ ἐπιδεικνύωσιν αὐτῷ τὰ διαμονη-
τήρια ἢ τὰ διαβατήρια αὐτῶν. Εἰς τὸν ἐν Κων-
σταντινουπόλει Ἐπιτετραμμένον τῆς Ἑπτανήσου
Πολιτείας ἀνατίθεται διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐπίσης ἐγ-
γράφου ἀνὰ ἐνεργήσῃ ὥστε νὰ λάβῃ ὁ προξένος
παρὰ τῆς Ὑ. Πύλης τὰ συνθήματα φερμένα τῆς ἀ-
ναγνωρίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ ῥηθείᾳ ἰδιότητι του,
ὥστε νὰ δύναται ἐλευθέρως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς
παρακώλυσεως νὰ ἐνασκῆ τὰ καθήκοντά του κα-
τὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ Προξενίου του.»

Τὸ ἐγγράφον φέρει ἄνωθεν καὶ κατὰ τὸ μέσον
τῆς διφθέρας ἐντετυπωμένον διὰ καλῆς χαλκο-
γραφίας τὸν βενετικὸν Λέοντα τοῦ Ἀγ. Μάρκου
κρατοῦντα διὰ τοῦ δεξιῦ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν
τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἐπτὰ βέλη δηλοῦντα τὰς ἐπ-
τὰ νήσους συνδεδεμένα διὰ ταινίας, ἐφ' ἧς εἶναι
ἀναγεγραμμένον τὸ ἔτος τῆς ἰδρύσεως τῆς Πολι-
τείας 1800, ὑπεράνω δὲ τοῦ συμβολικοῦ Λέον-
τος τὰς λέξεις Septinsularis Respublica καὶ
ἐλληνιστὶ Ἑπτανήσος Πολιτεία διὰ κεφαλαίων
γραμματῶν. Ἐπειτα δὲ ἄρχεται τὸ ἐγγράφον διὰ
τῆς ἐξῆς ἐπιγραφῆς: «Ὁ πρίγκηψ καὶ πρόεδρος
τῆς Γερουσίας τῆς Ἰονικῆς Πολιτείας,» καὶ πε-
ραίνονται διὰ τῶν ἐξῆς λέξεων πᾶσι τῶν ἑνωτέρω
ἐπετέθη εἰς τὸ παρὸν ἐγγράφον ἡ μεγάλη σφρα-
γίς τῆς Πολιτείας καὶ ὑπεγράφη διὰ τῆς ἰδίας
ἡμῶν ὑπογραφῆς καὶ προσυπεγράφη ὑπὸ τοῦ
Γραμματέως τῆς Πολιτείας.» Ἐκ τοῦ δημο-
σίου Παλατίου τῆς Γερουσίας τῆς ἐδρευούσης ἐν
Κερκύρᾳ τῇ 19 Μαΐου 1805 ἔ. ἐλ.» αΓιδ. Καπ-
πάδοκας ἀντιπρόεδρος» α' Ὁ Γραμματεὺς τῆς ἐ-
πικρατείας κόμης Καποδίστριας.» Καὶ ἀριστερὰ
φαίνεται ἐπιτεθειμένη ἡ μεγάλη σφραγίς. Ὁ
γραμματεὺς εἶναι αὐτὸς ὁ κατόπιν γενόμενος
Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ τὸ μὲν ἐγγράφον αὐτὸ ὡς ἔχει ἐν τῷ ἰ-
ταλικῷ προτύπῳ θέλει δημοσιευθῆ ἐν τῷ
Δελτίῳ τῆς Ἑταιρίας χάριν τῶν ἀρεσκομένων
εἰς τὰς τῶν πατέρων ἱστορίας. Ἐνταῦθα δὲ ἀ-
φορμὴν ἐξ αὐτοῦ λαμβάνοντας θέλομεν προσθέσῃ
τινὰ περὶ τῆς Ἑπτανήσου Πολιτείας.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἀφ' οὗ μετὰ τὰς νίκας τοῦ
Βοναπάρτου ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἔδωκεν ἡ Βενετικὴ
Πολιτεία τὸ μοναδικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ παράδειγ-
μα κράτους τῇ ἰδίᾳ ψήφῳ διαλυομένου τῇ 12
Μαΐου 1797, αἱ ἑλληνικαὶ νῆσοι τοῦ Ἴονίου πε-
λάγους, αἵτινες ἀπέτελλον μέρος τῶν βενετικῶν
κτήσεις μετὰ τῶν ἐν τῇ Ἠπειρῷ παραρτημάτων
αὐτῶν περιήλθον καὶ αὐταὶ τῇ 28 Ἰουνίου τοῦ
αὐτοῦ ἔτους εἰς τὴν κατοχὴν τῶν δημοκρατικῶν
Γάλλων. Ἡ πρώτη δ' αὐτῆ τῶν Γάλλων κατοχὴ
τῶν Ἰονικῶν νήσων διήρκεσε περὶ τοὺς εἰκοσι
μῆνας. Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον δηλαδὴ τοῦ 1798
συνήθη συμμάχια μεταξὺ τῆς Τουρκίας καὶ τῆς
Ῥωσίας, εἰς ἣν συμμάχιαν προσεχώρησεν ἔπει-
τα καὶ ἡ Ἀγγλία καὶ αἱ τρεῖς αὐταὶ δυνάμεις ἐ-

κήρυσαν τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Γαλλίας, ὡς ἦτο
δὲ φυσικὸν προσεβλήθησαν ὑπὸ τῶν συμμάχων
καὶ αἱ ὑπὸ τῶν Γάλλων κατεχόμεναι Ἰονικαὶ
νῆσοι. Καὶ αἱ μὲν ἄλλαι κατελήφθησαν ὀλίγον
πρότερον, ἡ δὲ Κέρκυρα παρεβόθη διὰ συνθήκης
τῇ 25 Φεβρουαρίου 1799 καὶ ἐσχηματίσθη ἐν
Κερκύρᾳ προσωρινὴ κυβέρνησις, ἧτις ἐπέτυχε με-
τὰ πολλὰς διαπραγματεύσεις τῇ 21 Μαρτίου
1800 τὴν ὑπογραφήν συνθήκης ἐν Κωνσταντινου-
πόλει μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ῥωσίας, διὰ τῆς
ὁποίας συνθήκης αἱ μὲν ἐπτὰ νῆσοι ἀνεγνωρίσθη-
σαν ὡς ἀποτελούσαι κράτος ἀνεξάρτητον ὑπὸ τὴν
κυριαρχίαν τῆς Πύλης ἐγγυωμένου περὶ τῆς ἀνε-
ξαρτησίας ταύτης τοῦ κράτους καὶ περὶ τῆς τη-
ρήσεως τοῦ ψηφισθέντος συντάγματος τοῦ αὐτο-
κράτορος τῆς Ῥωσίας, τὰ δὲ ἐν Ἠπειρῷ καὶ
ἐν Ἀκαρνανίᾳ παραρτήματα τῶν νήσων παρε-
δόθησαν εἰς τὴν Τουρκίαν. 1)

Ὅτω λοιπὸν ἐπλάσθη τὸ πρῶτον ἐκεῖνο ἀπὸ
τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἑλληνη-
κὸν κράτος, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ἡ ἔκτοτε κρατούσα
ὀνομασία Ἑπτανήσος ὡς ἐπιθετὸν τῆς Πολιτείας
τῆς περιλαμβανούσης τὰς ἐξ γνωστὰς ἑλληνικὰς
νήσους τοῦ Ἴονίου Πελάγους καὶ τὰ Κύθηρα.

Δυστυχῶς ὅσον ποθητὴ καὶ ἐν ἦτο εἰς τοὺς
κατοίκους τῶν νήσων ἡ νέα τάξις τῶν πραγμά-
των, τὸ νέον πολιτεῦμα δὲν ἠδυνήθη νὰ ὀρθοπο-
δήσῃ καὶ ταχέως ἤρχισε νὰ προσκόπη κατὰ
παντοειδῶν δυσχερειῶν, αἵτιον δὲ τούτου μαλι-
στα ἦτο ἡ τε ἀναγνωρισθεῖσα κυριαρχία τῆς Τουρ-
κίας, ἣν ἀπέκρουεν ἡ συνείδησις τοῦ λαοῦ καὶ ὁ
ἀριστοκρατικὸς τοῦ τότε συντάγματος χαρακτήρ.
Καὶ ἐψηφίσθη μὲν ὅπως θεραπευθῶσι τὰ κακῶς
ἔχοντα νέον σύνταγμα ἐν ἔτει 1803 τῇ εἰσηγήσει
τῆς Ῥωσίας ὑπὸ συνελεύσεως συντακτικῆς ἐπὶ τού-
τω συγληθείσης, ἀλλὰ μετὰ τινα χρόνον τὸ νέον
πολιτεῦμα μετερρυθμίσθη πάλιν ἕνεκα ἐπανειλημ-
μένων ἐνεργειῶν τῶν εὐγενῶν, ἐπὶ τὸ ἀριστοκρατι-
κώτερον, καὶ οὐδὲν ὡς ἐβελτιοῦτο ἡ κατάστασις τῶν
νήσων, ὧν οἱ κάτοικοι ἀπροκάλυπτως εἶχον ἀρ-
χίσῃ νὰ καταρῶνται τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἧς εἶχον
τύχῃ. Τέλος πάντων τῇ 11 Αὐγούστου 1807 ὁ
στρατηγὸς τοῦ Ναπολέοντος Βερβιὲ καταλαβὼν
τὴν Κέρκυραν ἔθηκε τέρμα εἰς τὴν Ἑπτανήσον
Πολιτείαν κηρύξας τὰς νήσους κτήσιν γαλλικῆν,
ἀφ' οὗ ἤδη πρότερον ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσίας
Ἀλέξανδρος παρεχώρησεν εἰς τὸν Ναπολέοντα
διὰ τῆς ἐν Τιλσίτ συνθήκης πᾶν ἐπὶ τῶν νήσων
δικαίωμα. Ἡ δευτέρα αὕτη τῶν αὐτοκρατορικῶν
Γάλλων κατοχὴ διήρκεσε μέχρι τοῦ 1815, ὅτε
μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Ναπολέοντος καὶ δυνάμει
τῆς ἐν Βιέννῃ συνθήκης αἱ νῆσοι κατελήφθησαν,
ὡς γνωστὸν, ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

(1) Ἡ δὲ ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἱστορικῆς Ἑταιρίας (τόμ. Α'
σελ. 185 ἐξ) τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Π. Λάμπρου τὸ ἐπιγραφόμε-
νον Νομίσματα καὶ μετὰλλια τῆς Ἑπτανήσου Πολιτείας κτλ.

Θὰ ἦτο ἴσως τοῦ κόπου ἀντάξιον νὰ ἐρευνηθῆ
ἐν καὶ κατὰ πόσον ἡ κατὰ τὴν τραχιώδη πε-
ρίσθον τῆς ἀνεξαρτησίας στρατιωτικῆς συντάξις
τῆς Ἑπτανήσου ἔσχε τινα ἐπιήρασιν ἐπὶ τὸν μέ-
γαν ἡμῶν ὑπὲρ ἐλευθερώσεως ἀγῶνα, ὅπως πα-
ραδείγματος χάριν ἐπέδρασαν ἐπὶ τὴν πνευματι-
κὴν βραδύτερον μόρφωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασι-
λείου τὰ ἰονικὰ παιδευτήρια καὶ μάλιστα ἡ ἐν
Κερκύρᾳ Ἀκαδημία. Ὅπως δὲ καὶ αὕτη
ἡ κατ' αἵτησιν τῶν κατοίκων τῶν νήσων γενομέ-
νη δοκιμὴ πρὸς αὐτοδιοίκησιν καὶ ἡ δοθείσα εἰς
μικρὰν νεότευκτον πολιτείαν ἐπίσημος ἑλληνικὴ
ὀνομασία εἶναι ἐν ἀκόμῃ τεκμηρίον πλησίον εἰς
τόσα ἄλλα ὅτι καὶ μετὰ τόσον αἰῶνων ξενικὴν
κατάκτησιν καὶ μάλιστα πεπολιτισμένου ἔθνους
καὶ ἀσκήσαντος εὐρύτατα πᾶσαν ἐνέργειαν ἵνα
ἀφομοιώσῃ πρὸς αὐτὸ τὰς μικρὰς ἐκεῖνας νήσους,
ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τῆς Ἑπτανήσου δὲν ἔπαυσεν
οὕσα ἑλληνικὴ καὶ ὅτε ἀκόμη ὁ ἑλληνισμὸς,
δουλεύων ὅλος, οὐδὲν εἶχεν ἐτι ἐλεύθερον κέντρον
περὶ τὸ ἵσκιον νὰ στρέφονται καὶ πρὸς τὸ ἵσκιον
νὰ ἀνεψίζωσι τὰ τέκνα του.

Σ.

Η ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΤΩ 1828

Ἡ τυπογραφικὴ τέχνη ἐν Ἑλλάδι τῷ 1828
ὡς πρὸς τὴν πρόδον αὐτῆς καὶ ἀνάπτυξιν, συ-
νεβάδιζε βεβαίως πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν
λοιπῶν τεχνῶν. Ἐξ ἐφημερίδος, ἧτις ἐξεδίδοτο
γαλλιστὶ ἐν Ἰδρα κατ' ἀρχάς, κατόπιν δ' ἐν
Αἰγίνῃ τῷ 1828—1829 ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ Ν. Κιάπ-
πε (Joseph N. Chiappe) ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν L'
abeille grecque (ἡ Ἑλληνικὴ Μέλισσα) μαθη-
νομένον τινα περὶ τῆς τότε τυπογραφικῆς ἐν Ἑλ-
λάδι, ἧτις εἶχεν εἰσαχθῆ εὐθὺς ἐκ τῶν ἀρχῶν
τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἐλειτούργει δὲ
μέχρι τοῦ ἔτους 1828 διαρκῶς. Κατὰ τὰς εἰ-
δήσεις τῆς συγχρόνου ταύτης ἐφημερίδος πᾶν
τες οἱ τῶν χρόνων ἐκεῖνων τυπογράφοι ἐδιδάχθη-
σαν τὴν τυπογραφικὴν ὑπὸ τοῦ Παύλου Πα-
τρικίου, τότε ἀρχιεργάτου, ἢ Πρώτου τοῦ Ἐ-
θνικοῦ τυπογραφείου, ὁποῖος πρὸ τῆς ἐπανα-
στάσεως εἶχεν ἐργασθῆ εἰς τυπογραφεῖα τῆς
Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Βλαχίας, ὡς αὐτῶς
ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου Τόμπρα ἐκ Κυδωνίων,
μαθητοῦ τοῦ Φερμίνου Διδότου ἐν Παρισίοις 1), καὶ
ὑπὸ τοῦ Νικολάου Βαρότση ἐξ Ἀμφίσσης, ὁ ὁποῖ-
ος ἔμαθε τὴν τέχνην ἐπισκευθεὶς, νέος ὢν τυπο-
γραφεὶά τινα τῆς Βενετίας.

Τὸ πλεῖστον τῶν τότε τυπογράφων μὲν εἶχον

1) Ὅρα περὶ τούτου πλεονεκτήματα ἐν Τόμ. Β' ἡ Ἑστίας ἀριθ.
43 σελ. 684

νωσεν ἀνάγνωσιν· οὐδεὶς δ' εἶχε γνῶσιν, ἔστω ἀμυδράν, τῶν πρώτων στοιχείων τῆς γραμματικῆς. Διὰ τούτων τυπογράφων ἐτυπώθησαν ἡ Γενικὴ Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως, ἐτυπώθησαν δὲ πρότερον τὰ «Ἑλληνικὰ Χρονικὰ» τοῦ Μεσολογγίου, ὁ Φίλος τοῦ Νόμου ἐν Ἰδρᾷ, ἡ Ἐφημερίς τῶν Ἀθηνῶν, ὁ Ἀνεξάρτητος, ἐν Ἰδρᾷ, καὶ πλείστα φυλλάδια, καὶ ἄλλα ἐντυπα καὶ προκλήσεις.

Τὴν γαλλικὴν ἐφημερίδα, ἐξ ἧς ἀρῶμεθα τὰς πληροφορίας ταύτας, ἐστοιχειοθετεῖ ὁ Παναγῆς Δημήτριος, νέος ἐκ Κυθωνῶν, ἀγνοῶν ἐντελῶς τὴν γαλλικὴν καὶ μηχανικῶς μόνον ἐργαζόμενος εἰς τὴν στοιχειοθετήσιν, ἀλλ' ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει τὴν ἐξιν, καὶ εἶχε τσαυτὴν προσοχὴν, ὥστε εἰς τὰ διδόμενα αὐτῷ πρὸς στοιχειοθέτησιν γαλλιστὶ χειρόγραφα ἀνεύρισκεν ὅτι ἐπὶ τῆς δεύρα συλλαβῆς ἐπρεπε νὰ τεθῆ ὀξεῖα ἢ βαρεῖα ἢ περισπωμένη.

Ἐν Ἑλλάδι τότε πλὴν τῶν τυπογραφῶν τῶν σταλέντων ἐξ Εὐρώπης, ὑπῆρχον δύο ἑλοσχερῶς δημιουργηθέντα ἐν αὐτῇ, ὡν δὴλα δὴ τὰ στοιχεῖα ἐχύθησαν ἐν Ἑλλάδι, ἐνταῦθα κατασκευασθεῖσάν τῶν μητρῶν. Τὸ ἐν τούτων ἐπιτελοῦργεῖ ἐν Ναυπλίῳ, διευθυνόμενον ὑπὸ Κωνσταντίνου Δημήτρου ἐκ Γρεβενῶν, καὶ Κωνσταντίνου Τόμπρα, ὅστις εἶχε τῷ 1820 ἰδρύσει ἐν Κυθωνίαις τυπογραφεῖον, τὸ ἕτερον δ' ἐν Σύρῳ τοῦ Νικολάου Βαρότση. Ἐν ἔτει 1822 εἶχεν ἰδρυθῆ ἐν Ἰδρᾷ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Τομπάζη τυπογραφεῖον μετὰ χυτηρίου, ἀλλ' ἀπέτυχε διότι ὁ ἀναλαβὼν, Ἑλβετός τις, φρολογητοῖς τὸ ἐπάγγελμα, τὴν κατασκευὴν τῶν μητρῶν ἠγνόει παντελῶς τὴν τέχνην ταύτην, καὶ οἱ τύποι αὐτοῦ ἦσαν ἀτελεῖς. Διὰ τῶν στοιχείων δὲ τούτων τοῦ χυτηρίου τῶν ἀδελφῶν Τομπάζη ἐτυπώθησαν τὰ 12 πρῶτα φύλλα τῆς ἐφημερίδος τοῦ Φίλου τοῦ Νόμου ἐν Ἰδρᾷ. Ἐν Ἰδρᾷ εἶχε συστηθῆ ὡσαύτως χυτήριον ὑπὸ τινος Ἀποστόλου Λιναρδοπούλου ἐκ Τριπόλεως, ἀλλ' ἐξέλιπεν ἑνωρῆς, διότι ὁ καλὸς αὐτὸς τεχνίτης ἀπεβίωσεν ἐν Ἰδρᾷ πρὶν ἢ δυναθῆ νὰ διορθώσῃ τὰς μήτρας. Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι τότε εἰς τὴν γλυφὴν τῶν μητρῶν, καὶ τὰ χυτήρια ἐργάζοντο δι' ἀτελεστάτων ἐργαλείων καὶ ἄλλων ὀργάνων· διὸ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπέλθῃ διόρθωσις καὶ ἄμεσος πρόοδος.

Πιστῆρια μετεχειρίζοντο ξύλινα· ἐθεωρήθη δὲ τότε ἄξιον ἀναγραφῆς ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ὅτι Ὁμαῖς τις, ξυλοουργὸς ἐξ Ἰωαννίνων ἀπλοῦς, κατάρθωσε νὰ κατασκευάσῃ πιστῆριον ξύλινον ἐν Αἰγίνῃ μιμούμενος ἕτερον ἀγγλικόν, ὅπερ εἶχεν ἡ ἐθνικὴ τυπογραφία ἐν Αἰγίνῃ.

Κατὰ τὸν χρόνον τούτου εἶχε φθάσει εἰς Αἰγίαν ὁ Γεώργιος Ἀποστολίδης ὁ Κοσμητής, ὁ ὁποῖος εἶχε μάθει ἐπὶ πενταετίαν τὴν τυπογραφικὴν ἐν Παρισίοις παρὰ τῷ τυπογραφῶν τοῦ Φερ-

μίνου Διδότου, καὶ ὁ ὁποῖος προσελλήθη ὑπὸ τοῦ Καποδιστριαῦ ὡς διὰ τῶν γνώσεων αὐτοῦ συντελεῖσθαι εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς τυπογραφικῆς τέχνης ἐν Ἑλλάδι, καὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς λιθογραφίας.

Ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν δὲ τῆς λιθογραφίας παρατηρητέον ὅτι αὕτη εἰσῆχθη τῷ πρώτῳ εἰς Ἰδρᾷ. Ἰδοῦ τί γράφει περὶ τούτου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Ἰδρῶν ὁ μακαρίτης Νικόδημος ὑποναύαρχος: «ὀλίγας ἡμέρας πρὶν τῆς καταστροφῆς τῶν Ἰδρῶν ἦλθον πέντε φιλέλληνες Γερμανοὶ, φέροντες λιθογραφίαν· ἡ βουλή τῶν Ἰδρῶν ἐχορήγησεν εἰς αὐτοὺς τὰ ἀνάγκαῖα καταλύματα καὶ τὸ ἀναγκαῖον κατάστημα διὰ τὴν λιθογραφίαν εἰς τὰ κελιά τοῦ Ἁγίου Εὐθυμίου. Συστήσαντες οἱ Γερμανοὶ οὗτοι λιθογραφίαν ἐπιτογράφουν διάφορα ἔγγραφα. Εἰς δὲ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἰδρῶν ἐφρονεῦθησαν.»

Ὁ αὐτὸς δὲ Νικόδημος ἱστορεῖ ὅτι ὁ συνταγματάρχης Στανῶπ δι' ἐπιστολῆς τοῦ ἐκ Σαλῶνων 17 Ἀπριλίου 1824 ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς Ἰδρῶν ὅτι ἀποστέλλει εἰς αὐτοὺς τυπογραφεῖον, δοθὲν αὐτῷ ὑπὸ φιλελληνικῆς τῆς Βρετανίας ἐταιρίας· ἀλλὰ τὸ τυπογραφεῖον τοῦτο δὲν εἶχε φθάσει εἰς Ἰδρᾷ μέχρι τῆς πτώσεως τῶν· καὶ τοὶ δὲ μὴ ἔχοντες ὑλικὸν οἱ Ἰδρῶν διὰ κατασκευὴν τυπογραφίας εἰς τὴν νῆσόν των, ἐπειδὴ δὲν εἶχον κοινωνίαν μὲ τὰς τουρκικὰς πόλεις διὰ νὰ προμηθευθῶσιν ἐν εὐκολίᾳ, κατάρθωσαν ὅμως καὶ ἐπρομηθεύθησαν ὑλικὸν καὶ τὸ παρεχώρησαν εἰς τὸν Δημήτρου τυπογράφον ἀπὸ τοῦ 1822, παροικοῦντα εἰς Ἰδρᾷ, ὅστις κατασκεύασε τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα, ἔχων τυπογραφικούς χαρακτήρας καὶ ἐσύστησεν ἐν μικρὸν πιστῆριον, ὅπου ἐτύπωνε τὰ διπλώματα τῶν καταδρομικῶν πλοίων καὶ ἄλλα μικρὰ ἔγγραφα καὶ τὰς προσηκῆσεις τῆς στρατολογίας τῶν στρατιωτῶν. (Ἰστορικὸν τῆς νήσου Ἰδρῶν ὑπὸ Κ. Νικόδημου, Τομ. Α' σελ. 399).

ἢ.

ΤΑ ΤΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

τοῦ τυρλοῦ Ὁμαῖ
(Συνέχεια βλ. σ. 109.)

Περὶσσότερον ἀπ' ὅλα μ' ἐβασάνιζε ὁ καὶ μὲ πῶς δὲν ἦμουν ἄξιος γιὰ τίποτε. «Εἶσαι ἀνάφελος ἔς τὰ παιδιὰ σου, εἶσαι ἡ γυναῖκα τοῦ σπιτιοῦ, σὲ ταγίζου ἄλλοι.» Μὰ ἐκεῖνος μοῦ εἶπε μὲ δυσἀρέσκεια·

— Καὶ τώρα σὺ πάλι τὴν διατηρεῖς τὴν φαιδρίαν σου, Ὁμαῖ. Ἄν δὲν ἦσουν σὺ τυρλός, θὰ τῆς εἶδαν ἐπιτακτικὰς δραχμαῖς;

— Ἐχεις δικη, κύρ Δεγράντζη.

— Ἄν δὲν ἦσουν τυρλός, θὰ σ' ἀγαποῦσαν ὅλοι ὅπως σ' ἀγαποῦν;

— Ἐχεις δικη, κύρ Δεγράντζη, ἔχεις δικη.

— Ἐλα, ἔλα, Ὁμαῖ, μὴν τὸ παίρνεις εἶται κατάκαρδα· ἡ δυστυχία εἶνε γιὰ ὅλους· ἡ δυστυχία εἶνε ὅσῃ τὴν βροχὴν, πρέπει νὰ πέσῃ παντοῦ, καὶ ὁ καθεὶς νὰ πάσῃ τὸ ἀνάλογόν του· ἂν δὲν ἐτυφλώνουσον σὺ, ποῖός ξέρει τί θὰ γίνονταν, ἔμπορεῖ ν' ἀρρώστιας βρεθῆ ἡ γυναῖκά σου, ἔμπορεῖ νὰ πέθαινε κανένα παιδί σου μὰ τώρα ὑποφέρεις σὺ γιὰ ὅλους, Ὁμαῖ μου, καὶ αὐτοὶ δὲν ἔχουν τίποτε.

— Ἀλλάξτε λέε, ἀλλάξτε!

Καὶ ἄρχισα νὰ μὴ λυποῦμαι πλεῖς τόσον πολὺ, καὶ ἦμουν καὶ εὐχαριστήμενος πῶς ὑπόφερα ἐγὼ γιὰ τοὺς ἐδικούς μου. Τοῦ ἔλεγα:

— Μίλα μου, κύρ Δεγράντζη.

Καὶ μοῦ ἀπακρίνονταν:— Ἡ δυστυχία εἶνε ὁ χειρότερος ἐχθρὸς ἢ ὁ καλλίτερος φίλος κατὰ τὸν ἄνθρωπον· μερικοὺς τοὺς κάνει κακοὺς· μερικοὺς πάλι τοὺς κάνει καλλίτεροὺς ἀπ' ὅ,τι εἶνε· σένα πρέπει νὰ σὲ κάνη νὰ σ' ἀγαποῦν ὅλοι· ναί, πρέπει νὰ γίνης τόσο ἡμέρος, τόσο συμπαθητικὸς, πῶς ὅταν θελοῦν νὰ εἰποῦν γιὰ ἕνα πᾶς· εἶνε καλὸς νὰ λέγουν: «καλὸς ὅσῃ τὸ τυρλὸ τὸν Ὁμαῖ.» Αὐτὴ ἡ ὑπόληψις θὰ γίνῃ ἡ προίκα τῆς κόρης σου. Ἐβίαι μὲ ἰμιλοῦσε, καὶ μοῦδινε καρδιά νὰ βαστῶ τὴ δυστυχία μου.

— Μὰ ὅταν δὲν ἦτο κοντὰ σου; τότε; . . .

— Ὅταν δὲν ἦτον, κοντὰ μου. . . τότε ἐπεροῦσα κακαὶς ὄρακις. Συλλογιζόμουν τὰ μάτια μου. Ἄχ! εἶνε τόσο ἐμμορφο νὰ βλέπῃ κανεὶς. Νᾶδι-νε ὁ Θεὸς νὰ θροῖσκα τὸ φῶς μου, θὰ σηκώνομουν πρὶν νὰ φέξῃ, καὶ θὰ κοιμώμουν ἀφοῦ νυκτώσῃ γιὰ νὰ χαρῶ ὅσο ἔμπορᾷ πλεῖς πολὺ τὸν ἥλιον, τὸ φῶς, τὴν ἡμέρα! Γιὰ κούτταξε πῶς ἄρχισα καὶ λυποῦμαι γιὰ τὸν δὲν βλέπω! Ὅσῃ ἐζῶσε ἀκόμη θὰ μ' ἐμάλωνε, γιὰτὶ κἄποτε μ' ἐμάλωνε καὶ δὲν ξέρεεις πῶς μ' ἄρεσε γιὰτὶ ἐβλεπα πῶς ἤθελε νὰ μιλήσῃ μὲ τὸ κακὸ καὶ δὲν ἔμπορῶσε.

Ὁ Γκιουρὸς πλήρης ἐκπλήξεως ὅτι εἴσπε τοιαῦτα αἰσθημένα εἰς ἀπλοῦν χωρικόν, ἐπεθύμει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐρατάσας ταυ, ἀλλ' ἐδίσταζεν ἐξ ἀβροφροσύνης.

Τῷ ἔνευσα ὅτι ἠδύνατο νὰ συνεχίσῃ ταύτας καὶ ἐξηκολούθησε:

— Ὁμαῖ, μοῦ εἶπαν ὅτι ἐργάζεσαι, ὅτι ἔχεις τρία ἐπαγγέλματα· πῶς σου ἦλθεν αὐτὴ ἡ ἰδέα;

— Ἰδική του εἶνε καὶ αὐτὴ ἡ ἰδέα. Ἄρχισα νὰ μὴ λυποῦμαι πλεῖς τόσον, ἀλλὰ ἐστενοχωροῦμαι πολὺ. Βάλε μὲ τὸ νοῦ σου, νᾶσαι τριαντα δύο χρόνων καὶ νὰ κάθῃσαι ὅλη ἡμέρα ἐπάνω σὲ μὴ καθέκκα! Ὁ καλὸς μου φίλος ἀποφάσισε νὰ μὲ μάθῃ κάμποσα πράγματα, καὶ μοῦ ἔλεγε κατὰ εὐμορφίας ἱστορίας· μοῦ διηγούντανε γιὰ ἕνα γέρο τυρλό ὅσῃ κ' ἐμένα πῶς τὸν ἔλεγον Ἐβίαι, τὴν ἱστορία τοῦ Ἰωσήφ, τὴν ἱστορία τοῦ Δαβὶδ κ' ὕστερα μοῦ ἔβαλε καὶ τοῦ τὰ ξανάλεγα. Μὰ αὐτὸ τὸ χονδροκέφαλο πῶς νὰ

τὰ πάσῃ δὲν συνάθῃσε βλεπέεις ἀπὸ μικρὸ νὰ μάθῃσαι. Ὅποιος ὅποιος ὅμως τὰ μάθῃσαι τότε ἄρχισαν νὰ μὲ στενοχωροῦνε τὰ χέρια μου καὶ τὰ πόδια μου πῶς μὲν ἀκίνητα νύκτα μέρα, κ' ἐγινόμενον κακός. Μὴ μέρα ἐργεταί καὶ μοῦ λέγει:

— Ὁμαῖ, πρέπει ν' ἀρχίσῃς νὰ δουλεύεις.

Τοῦ εἰδείξ τὰ καυμένα τὰ χέρια μου.

— Δὲν πειράζει· σοῦ ἀγόρασα ἕνα μικρὸ ἐμπορικόν.

— Ἐμένα, κύρ Δεγράντζη;

— Ναί, ἕνα ἐμπορικὸν πῶς δὲν ἔχεις ἀνάγκη νὰ βάζῃς μέσα πράγματα καὶ ὡς τόσο θάνε πάντα γεμάτο.

— Καὶ ἔδωκες πολλὰ, κύρ δῆμαρχε;

— Τίποτε, καλέ μου Ὁμαῖ.

— Δὲν καταλαβαίνω. . . τί ἐμπορικὸν εἶνε αὐτό;

— Τὸ ποτάμι.

— Τὸ ποτάμι; ψαρὸς θέλεις νὰ γίνω;

— Καθόλου· νεροφόρος.

— Νεροφόρος; μὰ χωρὶς μάτια;

— Μάτια μὲ εἶπε ὅποιος τᾶχει τὰ μεταχειρίζεται, ὅποιος δὲν τᾶχει κάνει καὶ χωρὶς αὐτὰ τὴν δουλειά του. Ὅσῃ σοῦ εἶπα σὲ λίγο τί νὰ κάμῃς. Ἐτελείωσε ὅμως, εἶσαι νεροφόρος.

— Δὲν ἔχω βαρεῖλι, κύρ δῆμαρχε.

— Ὅσῃ σοῦ δώσω ἕνα.

— Δὲν ἔχω οὔτε ἀμάξι.

— Παρήγγειλα ἔς τὸν ἀμαξῆ.

— Ἀμὴ πελάταις;

— Πρῶτο, πρῶτο πελάτη ἔχεις ἐμένα· θὰ μοῦ παίρνῃς δεκακοτὴν δραχμὰς τὸν μῆνα (τὴ λαμπρὸς ἄνθρωπος! μοῦ ἐπλήρωσε τὸ νερὸ ἀκριθὰ ὅσῃ κρασί.) Λοιπὸν σὲ τρεῖς ἡμέρας ἀρχίζεις. Ἐπειτα πηγαίνει καὶ μοῦ παραγγέλλει πέτσινα λουριά. Ἡμεῖς ἡμασθε ἄνω κάτω! . . . Μὰ ἀφοῦ ὁ κύρ Δεγράντζης ἔλεγε ναί, ἔμπορῶσαμε ἐμεῖς νὰ εἰποῦμε όχι; Τὸ λοιπὸν ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας τὸ βαρεῖλι ἦταν ἐπάνω ἔς τὸ κάρρο καὶ ἐγὼ ἐμπαρὰς κερμένους ἐτραβοῦσα κ' ἡ γυναῖκά μου ἀπ' ὀπίσω ἐσκοντούσε. Μὰς εἶπιανε ντροπὴ ὅταν ἐπεροῦσαμε ἀπ' τὸ χωριὸν ὅσῃ νὰ εἶχαμε κάνει κανένα ἀπρεπο πράγμα· ἔτσι μὰς φαίνονταν πῶς μὰς ἐπερίπαιζαν οἱ ἄλλοι. Μὰ ὁ κύρ Δεγράντζης ἦταν ἐκεῖ, ἔς τὸν δρόμον, καὶ μοῦ ἔλεγε δυνατὰ: Ὁμάρος Ὁμαῖ! Καὶ τὸ βράδυ μοῦ ἔβαλε μέσα ἔς τὸ χέρι μου μία ἀσημένια δραχμὴ.

— Ὁμαῖ, μοῦ εἶπε, πάρε αὐτὴ τὴν δραχμὴν, τὴν ἐκέρδισες σήμερα. Τὴν ἐκέρδισα! ἀποῦς; . . . τὴν ἐκέρδισα! Δεκαπέντε μῆνες κ' ἐδῶ ὅ,τι ἔτρωγα μοῦ τᾶδιναν· εἶνε καλὸ νὰ παίρνῃ ὁ πτωχὸς ἀπ' τοὺς καλοὺς ὅταν τοῦ δίνουν· μὰ τὸ ψωμί πῶς κερδίζει τὸν τρέφει παιδὸν πολὺ. . . Καὶ τὸ καλλίτερον ἀπ' ὅλα ἦταν πῶς δὲν ἦμουν πλεῖς ἡ γυναῖκα τοῦ σπιτιοῦ! ἦμουν δουλευτής κ' ἐδούλευα! Ὁ Ὁμαῖς ἔβγαξε τὸ ψωμί τοῦ! . . .

Είδες τι ένθουσιασμού έλαμπεν εις την μορφήν του.

— Πώς! τῷ εἶπεν ὁ Γκουινώ, τὸ νερὸ τοῦ κουβαλοῦσες ἐφθανε γιὰ νὰ ζήτε;

— Ὅχι, γι' αὐτὸ ἕκανα κ' ἄλλη δουλειά· τὸ ποτάμι δὲν τρέχει πάντα, τὸ χειμῶνα παγώνει· τὸ λοιπὸν ὁ προστάτης μου ἀπὸ μου εὐρήκε μία δουλειὰ τοῦ καλοκαιριοῦ μου εὐρήκε καὶ μιὰ τοῦ χειμῶνα.

— Τί πράγμα;

— Νὰ σχίζω ξύλα.

— Νὰ σχίζεις ξύλα; . . . ἀδύνατον πῶς μετρᾷς τὸ μᾶκρος τῶν ξύλων, πῶς εὐρίσκεις τὸ σημάδι ὅπου πρέπει νὰ πρῶνισης, πῶς κόπτεις τὸ ξύλο χωρὶς νὰ κοπής.

— Ἐγὼ νὰ κοπῶ; εἶπεν ὁ τυφλὸς μετὰ τινος ὑπερφηφείας· ἤξερα ἀπὸ πρῶτον, γιὰτὶ ὅταν ἤμουν νέος ἐπρῶνίζα δένδρα κ' ἔκαμνα σανίδια· τᾶλλα τᾶμαθα μὲ τὴν ὑπομονή. Ὡστε ἡ φωτιά καὶ τὸ νερὸ τοῦ χωριοῦ εἶνε ἰς τὰ χέρια μου.

— Ἐκτὸς τούτων, εἶπα εἰς τὸν Γκουινώ, ἐκτελεῖ καὶ παραγγελία.

— Αὐτὸ εἶνε τὸ τρίτον ἐπάγγελμα; εἶπεν ὁ φίλος μου μὲ αὐξοῦσαν ἰδρονὲν ἐκπληξιν.

— Ναι, ἀπήντησεν ὁ τυφλός. Ὅταν μὲ στέλλουν γιὰ κανένα θέλημα σὲ ἄλλο χωριό, πέρνω τὸ μικρὸ μου κορίτσι ἰς τὴ βάρχη καὶ δρόμο! Αὐτὸ βλέπει γιὰ μένα, ἐγὼ περπατῶ γι' αὐτὸ· ὅσοι μᾶς ἀπαντοῦν ἰς τὸν δρόμο λέγουν: Πολὺ ἴψηλὰ τᾶχεις βαλμένα τὰ μάτια σου, κουμπάρει! Ἐγὼ τοὺς λέγω:— ἌΓιὰ νὰ κυττάζω μακρύτερα. » Καὶ τὸ βράδυ ἔχομε μιὰ δραχμοῦλα περισσότερο ἰς τὸ σπίτι.

— Μὰ δὲν φοβᾶσαι μὴν κτυπήσης ἐπάνω ἰς ταῖς πέτρας;

— Προσέχω κ' εἶπειτα ξέρω καὶ τοὺς δρόμους, καὶ συνείθεσα κηδῶνα ἀπὸ τὸ Νοαζμόν ὡς ἐδῶ ἔρχομαι μονάχος μου.

— Μόνος σου, καὶ πῶς νοιώθεις πρὸς τοῦ θὰ διευθυνηθῆς;

— Ἄπ' τὸν ἀέρα ποῦ φυσᾷ ὅταν βγαίνω ἀπὸ τὸ σπίτι.

— Καὶ τοὺς λάκκους τί τοὺς κάμνεις;

— Τοὺς ξεύρω ὅλους.

— Ἀμὴ τοὺς τοίχους;

— Τοὺς νοιώθω ὅταν πλησιάζω ἰς ἕνα χονδρὸ πρᾶγμα ὁ ἀέρας δὲν ἔρχεται πλεῖα μὲ δύναμιν ἰς τὸ πρόσωπό μου· καμμιά φορά ὅμως τὴν παθαίνω, ἂν τύχη κ' ἀφήσῃ κανεὶς τ' ἑμάξι του ἰς τὴ μέση ἰς τὸ δρόμο — ποῦ νὰ τὸ ξέρω ὁ κακομαίρης;— τραβῶ μιὰ καὶ ἴσα ἐπάνω του. Μὰ δὲν πειράζει, μικρὸ τὸ κακὸ· τὸ χειρότερο εἶνε ὅταν χάσω τὸν δρόμο, σὺν προχθῆς. . . ὦχ τότε. . .

— Τί σοῦ συνέβη;

— Ὅταν ἤμουν ἐδῶ, ἐξηκολούθησεν ὁ τυφλός

ἐγύρισε ὁ καιρός· ἐγὼ δὲν τὸ κατάλαβα καὶ τράβηξα τὸν δρόμο μου· μὰ ἀφοῦ περπάτησα ἕνα τέταρτο ἰς τὸν κάμπον, δὲν ἤξευρα πλεῖα ποῦ ἤμουν· τὸν ξέρετε τὸν κάμπον· οὔτε σπίτια, οὔτε διαβάταις. Κάθουμαι χάμου καὶ ἀφηκράζομαι· ὕστερ' ἀπὸ λίγο ἀκούω κάτι σὺν νερὸ τρεχάμενο· λέγω: ἀμπορεῖ νᾶναι τὸ ποτάμι τοῦ κάμπου. Σηκώομαι καὶ ψαχτὰ πηγαίνω πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἀκούα τὸν κρότον μετὰ πολλὰ φθᾶνω· ἦταν τὸ ποτάμι. Τότε κἀνω αὐτὴ τὴν σκέψη: Τὸ νερὸ καταβαίνει πρὸς τὸ χωριό· θὰ βάλω τὸ χέρι μου, θὰ νοιώσω τὸ δρόμο τοῦ νεροῦ καὶ θὰ πάγω πρὸς ἐκεῖ. Καὶ ἔτσι ἐπῆγα ἰς τὸ σπίτι μου. . . ὅπου ἡ γυναῖκά μου μ' ἐπερίμενε μὲ μεγάλη ἀνησυχία.

— Ἄ! ἀνέκραξεν ὁ Γκουινώ, εἶνε θαυμά. . .

Τὸν ἐνεύσα ζωηρῶς νὰ σιωπήσῃ, τὸν εἴλωσα εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ δωματίου.

— Σιωπή! τῷ εἶπον χαμηλοφώνως· τίποτε μὴν ἀποκαλῆς θαυμάσιον. Μὴν καταστρέφῃς διὰ τῆς ἀλαζονείας τὴν ἀπλότητα αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Κύτταξέ τον, ἰδέ πόσον ἡσυχον καὶ γαλήνιον εἶνε τὸ πρόσωπόν του κατόπιν ἂπ' αὐτὴν τὴν διήγησιν, ἡ ὅποια τόσον σὲ συνεκίνησε· ὁ ἴδιος ἀγνοεῖ τὸν ἑαυτόν του· μὴ τὸν διαφθείρης.

— Εἶνε τόσον συγκινητικόν! εἶπεν ὁ φίλος μου χαμηλοφώνως.

— Ἀναμφιβόλως, καὶ ἐν τούτοις ἡ ὑπεροχὴ του δὲν συνίσταται εἰς τοῦτο. Χίλιοι τυφλοὶ ἐπεινόησαν εὐφυῶ μέσα· χίλιοι ἄλλοι θὰ τὰ ἐπινοήσουν ἐπίσης· ἀλλ' ἡ ἠθικὴ του αὐτὴ τελειότης εἶνε σπάνιον πρᾶγμα· εἶναι σπανία αὐτὴ ἡ καρδία, ἡτις ἠνοίχθη τόσον ταχέως εἰς τὴν εὐγενῆ παρηγορίαν ἡ ὅποια τὸν ἔκαμε ν' ἀναζητήσῃ! Διότι, μὴν ἀπατᾶσαι, δὲν τὸν ἔσωσε μόνον ὁ Δεγρᾶνζης, ἀλλ' ἰδίως ἡ ἀγάπη του πρὸς τὸν Δεγρᾶνζην· ἡ θερμὴ εὐγνωμοσύνη του τῷ ἐχρησίμευσεν ὡς βάλσαμον ἔζησε διότι ἠγάπησε.

Τῆ στιγμῇ ἐκείνῃ ὁ Θωμάς, ὅστις εἶχε μείνει εἰς τὸ βάθος τοῦ δωματίου, ἀκούων ὅτι συνδιελογόμην χαμηλοφώνως ἠγέρθη ἡσυχῶς καὶ εἶπεν εἰς τὸ παιδίον του, τὸ ὅποion ἦλθε νὰ τὸν παραλάβῃ,

— Πᾶμε χωρὶς νὰ κάνωμε ἀνησυχία.

— Φεύγεις, Θωμά; τῷ εἶπον.

— Ἐμπορεῖ νᾶχετε νὰ μιλῆσετε. . .

— Ὡ! δὲν πειράζει! εἶπειτα πῶς φεύγεις χωρὶς ν' ἀποχαιρᾷσης τὸν κύριον Γκουινώ;

— Καλὸ βράδυ, κύριε Γκουινώ, εἶπεν ὁ Θωμάς φιλήσας τὴν χεῖρά του, ἣν εἶχε τείνει οὗτος πρὸς αὐτόν· ὅταν εἶμαι πολὺ λυπημένος θὰ σὲ συλλογοῦμαι, κύριε Γκουινώ. Θὰ παρηγοροῦμαι ὅπως ὅταν συλλογοῦμαι τὸν φίλον μου, τὸν προστάτην μου. . .

Καὶ ὁ Θωμάς ἀπεμακρύνθη κινῶν τὴν βιβλῶν

του, ὅπως εὐρῆ τὸν δρόμον, ἡμεῖς δ' ἐξηκολούθησαμεν συνομιλοῦντες περὶ αὐτοῦ.

— Δὲν εἶνε πραγματικῶς παράδοξος ἄνθρωπος; εἶπον τότε εἰς τὸν Γκουινώ. Δὲν προξενοῦν ἀληθῆ ἐκπληξιν αὐτὴ ἡ φλογερὰ εὐγνωμοσύνη, αὐτὸ τὸ κρῖμα τῆς ἀφειλείας καὶ τοῦ μεγαλείου; Εἶδες ποῖας λέξεις εὐρίσκει ἐνδοτε; Ἐνθυμούμαι ὅτι μιαν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐπῆγα νὰ τὸν ἰδῶ, τὸν εὐρήκα καθήμενον εἰς τὴν γωνίαν τῆς ἐστίας του μὲ ἕνα ἄλλον δυστυχῆ, ὅστις ἐτυφλώθη ἐπίσης ἀπὸ ἐκρηξιν ὑπνοῦμου.

— Περὶ τίνος συνομιλοῦσατε καὶ οἱ δύο σας; τῷ εἶπον.

— Διὰ τὸν ἥλιον, μοὶ ἀπήντησεν. Ἐπειτα δὲ ἐξηκολούθησεν Ἀπόδειξις πῶς εἶνε ἕνας Θεός, εἶνε τὸ φῶς. Οἱ ἄνθρωποι κἀνω φῶς, ἀλλὰ θέλουν ζύλα γιὰ ν' ἀνάψουν φωτιά, λάδι διὰ νὰ φέξουν. Μὰ καὶ αὐτὸ τὸ φῶς των δὲν λάμπει πολὺ· ἰκαὶ ἕνα δάσος ἂν ἀνάψῃς θὰ φωτίσῃ δύο τρεῖς ὥρας μακρὰ. Μὰ τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ λάμπει παντοῦ, παντοῦ.

Τὰς λέξεις ταύτας ἀπήγγειλεν ὁ Θωμάς μετὰ τινος ἐκστάσεως. Οὕτω λοιπὸν ὁ τυφλὸς οὗτος χωρικός τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ ἀνεύρισε ἐν τῷ φωτὶ, δοξάζων τὸν ἥλιον τὸν ὅποιον δὲν ἀπολαμβάνει. Τὸ δυστύχημά του τῷ ἐχρησίμευσεν ὡς ὁδηγός, ὡς διδάσκαλος. Πόσον ὀλιγοὶ βλέπουν τόσον ευκρινῶς ὅσον ὁ μαθητὴς οὗτος τῆς τυφλότητος!

(Εἰρ. Λογούε.)

Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

Ἐγγὺς μεγάλης πόλεως, ἐπὶ εὐρείας λεωφόρου, ἐβάδιζεν εἰς ἄνθρωπος ἀσθενικός καὶ γέρων. Ἐβάδιζε κλονούμενος. Αἱ κάπιςχοι κνημαὶ του ἐσύροντο, ἠγείροντο δὲ κ' ἐπετίθεντο βαρεῖαι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὡσεὶ μὴ ἀνῆκον πλέον εἰς αὐτόν. Ῥάκη ἦσαν τὰ ἐνδύματά του, ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ κεφαλὴ κατέπιπτεν ἐπὶ τὸ στήθος του. Δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ πλέον, εἶχεν ἀπαυθῆσει.

Ἐκαθέσθη ἐπὶ λίθου παρὰ τὴν ὁδόν, ἐκλινεν ἔμπρός, ἐστήριξε τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῶν γονάτων, ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν. Διὰ τῶν παραμορφωθέντων δὲ δακτύλων τὰ δάκρυα αὐτοῦ ἐπιπτον στάγδην ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ τεφρᾶς κόνεως.

Ἀνεμιμνήσκετο.

Ἄνεμιμνήσκετο πῶς, καὶ οὗτος, ἦτό ποτε ἐμπλῶς υγείας καὶ ἐμπλῶς πλοῦτου, καὶ πῶς κατέφθειρε τὴν υγίειαν καὶ ἐδαπάνησε τὸν πλοῦτον αὐτοῦ δι' ἄλλους, φίλους καὶ ἐχθρούς. Καὶ τώρα οὐδὲ τεμάχιον ψαμίου ἔχει, καὶ πάντες τὸν ἐγκατέλιπον, οἱ φίλοι ταχύτερον τῶν ἐχθρῶν. Ἐπέ-

πρωτο λοιπὸν νὰ ἐξαυτελισθῆ μέχρι καὶ τοῦ ζητεῖν ἐλεημοσύνην;

Ἡ καρδία αὐτοῦ ἦτο πλήρης πικρίας καὶ αἰσχύου.

Τὰ δὲ δακρυά του ἐπιπτον, ἐπιπτον ἰδρονέν, μικρὰς κηλίδας σχηματίζοντα ἐπὶ τῆς τεφρᾶς κόνεως.

Ἀίφνης ἤκουσε φωνὴν καλοῦσαν αὐτὸν ὀνομαστί· ἀνύψωσε τὴν κεκαμηκυῖαν κεφαλὴν καὶ εἶδεν ἐνώπιόν του ἄγνωστον.

Ἄγνωστον ἔχοντα ἤρεμον καὶ σοβαρὴν μορφήν ἄλλ' οὐχὶ καὶ τραχεῖαν. Βλέμμα ὄζυ ἄλλ' οὐχὶ καὶ σκληρόν.

— Ἐδῶκες ὄλον σου τὸν πλοῦτον, τῷ εἶπε πρῶτός· ἀλλὰ δὲν λυπεῖσαι διότι ἔπραξες τὸ ἀγαθόν;

— Δὲν λυπούμαι, εἶπεν ὁ γέρων ἀναστεναάζας. . . Ἄλλ' ἰδὲ ἀποθνήσκω τῆς πείνης.

— Ἄν δὲν ὑπῆρχον ἄλλως ἐπαίται, ποῖος θὰ εἶτα πρὸς σὲ τὴν χεῖρα; ἐξηκολούθησεν ὁ ἄγνωστος· δὲν θὰ εὐρισκῆς ἀφορμὴν νὰ δείξῃς καὶ νὰ ἐνασκήσῃς τὴν ἀρετὴν σου.

Ὁ γέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο ἄλλ' ἐβυθίσθη εἰς βέμβην.

— Μὴ φαίνεσαι λοιπὸν τώρα ἀλαζόν, ταλαίπωρε γέρων· πῆγαινε, τείνον τὴν χεῖρα· δὸς καὶ σὺ ὅμοιος, εἰς ἄλλους ἀγαθοὺς ἀνθρώπους, εὐκαιρίαν νὰ δείξουν ὡς σὺ, ὅτι εἶνε ἀγαθοί.

Ὁ γέρων ἠνωρθώθη, ἀνύψωσε τὰ ὄμματα. Ἄλλ' ὁ ἄγνωστος εἶχεν ἤδη ἐξαφανισθῆ, καὶ μακρὰν, ἐπὶ τῆς λεωφόρου, εἰς διαβάτης ἐπεφάνη.

Ὁ γέρων ἐκπλησίασε καὶ ἔτεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα.

Ὁ διαβάτης ἀπέστρεψε περιφρονητικῶς τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοῦ ἐπαίτου.

Ἄλλὰ μετ' αὐτὸν ἤρχετο ἄλλος, οὗτος δ' ἠλέησε τὸν γέροντα.

Ὁ δὲ γέρων ἠγόρασεν ἄρτον μὲ τὰ κερμάτια ἄτινα τῷ ἐδόθησαν, τὸ δ' ἐπαίτηθῆν τεμάχιον ἄρτου ἐφάνη εἰς αὐτόν ἠδύ, οὐδ' ἐνεῖχε πλέον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ αἰσχύνην, ἀλλὰ τούναντίον, εἰρηρικῆ τις εὐαρέσκεια κατέλαβε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

(Γουργένιερ)

Ἡ καθ' ἡμέραν συγγραφή, ἡ καθημερινὴ ἐξάντλησις τῆς διανοίας, ὁ πόσους καὶ ὁποίους ἀγῶνας ἀπαιτοῦσι! Σχεδὸν ἀναγκάζομαι νὰ πιστεύσω, ὅτι ὁ παλαιὸς περὶ τοῦ λίθου τοῦ Σισύφου μῦθος ἀλληγορεῖται πρὸς τὴν ἀδιάλειπτον ἐργασίαν τοῦ ἐφημεριδογράφου. Ἡ ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων ἀπορρόφησις τῆς διανοητικῆς ἐργασίας τῶσαν καὶ τῶσαν συγγραφέων καθίστησι πλέον ἢ ἐπαρκῶς εὐνόητον τὸ αἶτιον τοῦ φιλολογικοῦ μαρμασμοῦ. Ὁ τύπος, ἄλλος Μινώταυρος, (ἵνα μὴ ἀπομακρυνθῶμεν τῆς μυθολογίας), Μινώταυρος ὅμως σύμμικτος μὲ Σειρήνα, προσελκύεται καὶ καταδρόχθίζει χορείας λαμπρῶν διανοιῶν, αἵτινες θὰ ἐτίμων

τά γράμματα, καὶ ὧν τὰ τῆδε κλίσεις διασπαρμένα ἔργα, τὰ ἑφήμερα κατασκευάσματα, σαφῶν οὖν ὡς φύλλα ξηρὰ οἱ ἄνεμοι.

Ἐλέχθη δὲ πολλοὶ εὐτυχεῖς ἦτο δυνατόν νὰ γίνωσιν ἐκ τῆς εὐτυχίας, ἣτις ἀπὸλλυται ἐν τῇ γῆ· ἐπίσης προσευχὴς θὰ ἐλέγετο, ὅτι πολλὰ καλὰ βιβλία θὰ ἐγράφοντο διὰ τῶν σπαταλωμένων ἐν ταῖς ἑφημερίαις.

(Ὁμ. Augior.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Μεγάλῃ ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν ἐσχάτως ἐν Ῥόμορδ τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἡ ἀγγελοῦ ὅτι ἡ μὲς Νέλη Δὴν, θυγάτηρ πλουσιωτάτου τραπέζιτου, ἐζήτησεν ἐργασίαν ἐν τινὶ κλωστήριῳ τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ εἰργάθη ἀληθῶς ἐν αὐτῷ λαβούσῃ ὡς αἱ λοιπαὶ ἐργάτιδες ἡμερομισθίου 60 ἑκατοστά τοῦ δολλαρίου (3 ὄρ. περίπου.) Οὐδεὶς κατ' ἀρχὰς ἐδουλήθη νὰ μαντεύσῃ τίνος ἕνεκα λόγου ἡ ὑπερπλοῦτος κόρη ἀπεφάσισε τούτο, ἀλλὰ ταχέως ἀπεκαλύφθη τὸ αἶτιον. Ἡ μὲς Νέλη, μὴ ἐπαρκύσης τῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς δεδομένης αὐτῇ μεγάλης ἐπιχορηγήσεως διὰ τὰ ἰδιαιτέρᾳ τῆς ἕξοδα, νὰ κατασκευάσῃ ὅσας ἤθελε πολυτελεσιώτας ἐσθῆτας ἐζήτησεν αὐξήσειν ταύτης. Ἄλλ' ὁ γέρον πατὴρ αὐτῆς, ὅστις καυχᾶται ὅτι διὰ τῆς ἐκκατότητος του καὶ τῆς ἐργασίας του κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσῃ κολοσιανὴν περιουσίαν, τῇ εἶπε. « Παιδί μου, καθὼς φαίνεται δὲν ἔχεις τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν περὶ τῆς ἀξίας τῶν χρημάτων καὶ τοῦτο μόνον εἰξεύρεις νὰ τὰ σκοπεῖς ἀλύπητα. Δοκίμασε ὁμῶς καὶ σὺ ἀπαξ τοῦλάχιστον νὰ κερδίσῃς καὶ τι διὰ τῆς ἐργασίας του, καὶ ἐγὼ διὰ κάθε πεντάλεπτον ποῦ θὰ κερδίξῃς νὰ σοῦ δίνω ἐν τῷ ἄλλῳ.» Ἡ ἐπίμονος νεάνις δὲν ἐπερῆμεινε νὰ τῇ ἐπαναλάβῃ τὴν πρότασιν ὁ πατὴρ τῆς· ἀντὶ δὲ νὰ νὰ κοπιᾷ εἰς κατασκευὴν κομποῦ τίνος χειροτεχνήματος, ὅπερ ἐδύνατο κατόπιν νὰ πωλήσῃ, ἠθέλησε ταχέως· καὶ ἀκόπως νὰ κερδίσῃ ἔσον ἔνεστι πλείονα χρήματα, καὶ ἐσκέφθη ὅτι ἂν ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα εἰργάζετο ἐν τῷ κλωστήριῳ ἀντὶ τοῦ ἡμερομισθίου ἐκ 360 ἑκατοστῶν τοῦ δολλαρίου, θὰ ἐλάμβανε πρὸς τοῦ πατρὸς τῆς 360 τῶν ἄλλῳ· δὲν ἐχρειάζετο δὲ πλείονα χρήματα τότε. « Ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργον· ἤρχισε νὰ ἐργάζῃται ἐν τῷ κλωστήριῳ, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ ἐργασθῇ πλεον τῆς μίαις ἡμέρας· τοῦτο μὲν διότι αἱ λοιπαὶ ἐργάτιδες καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐχλεύαζον καὶ ἐσκώπων αὐτήν, τοῦτο δὲ διότι ὅλη ἡ πόλις συνέρρευσε ἐν τῷ κλωστήριῳ ἵνα ἴδῃ ἐργαζομένην ἐν αὐτῷ τὴν θυγατέρα τοῦ πολυταλάντου τραπέζιτου.

Μεγάλῃ καὶ ἀξιωματικῇ καινοτομίᾳ ἀπεφάσισε νὰ εἰσαγάγῃ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῶν Βρυξελλῶν εἰς τὰ παρθενωγεῖα τῆς πόλεως, προσθέσαν εἰς τὸ πρόγραμμα αὐτῶν καὶ τὴν υποχρεωτικὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων τῆς μαγειρικῆς καὶ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας. Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων τούτων ἔσται θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ. Τὰ κοράσια θὰ διδάσκωνται τὴν οὐρετικὴν δύναμιν πάντων τῶν εἰδῶν τῆς τροφῆς, τὴν παρασκευὴν τῶν ἐδεσμάτων, ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ τὴν τέχνην τῆς ἀγορᾶς τῶν τροφίμων καὶ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν λογαριασμῶν τῆς οἰκια-

κῆς δαπάνης. Ἐν ταῖς ἀνωτέραις τάξεσι τῶν διδασκαλιῶν τῶν θηλέων θὰ διδάσκηται καὶ ἡ μαγειρικὴ παρασκευὴ ἐκλεκτῶν ἐδεσμάτων καὶ γλυκισμάτων.

Σουηδὸς τις μηχανικός, ὀνόματι Shiston, ἐφεύρεν ἐνδύμα ἀφλεκτον, ἀκίνδυνον καθιστῶν τὴν ἐπὶ ὤραν ὀλόκληρον διμονὴν τοῦ φοροῦντος αὐτὸ ἐντὸς τῶν φλογῶν. Τὸ ἐνδύμα τοῦτο ἰποτελεῖται ἐξ ἐνδὸς χιτῶνος φορουμένου κατάταρκα καὶ κατασκευαζομένου ἐξ ὑφάσματος ἐπιχειρισμένου διὰ καουτσόκ, καὶ ἐνὸς ἐπιβλήματος κατασκευαζομένου ἐκ δέρματος ἀσπάλακος· ὁ τε χιτῶν καὶ τὸ ἐπιβλήμα συνεννοῦνται μετὰ κράνους, ὁμοίου τῷ κράνι τοῦ σκαφίνδρου, ὅπερ φοροῦσιν οἱ θῦται, καλύπτοντος δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πυροσβέστου. Διὰ τοῦ κράνους τούτου εἰσέρχεται ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ καὶ ταυτοχρόνως ὕδωρ πληροῦν τὸν μεταξύ τῶν δύο φορεμάτων χώρον καὶ ἐμποδίζον οὕτω τὴν ἀνάφλεξιν αὐτῶν. Ἀπαντα τὰ γενόμενα πειράματα ἐπέτυχον πληρίστατα, ἀποδείξαντα τὴν χρησιμότητα τοῦ πυροσβέστου τούτου ἐνδύματος.

Μεγίστη εἶναι ἡ ἐτησίαι αὐξήσις τῆς παραγωγῆς τοῦ σίτου ἐν Ἰνδικῇ, σπουδαίους ἐμπνεύσας φέβους εἰς τὴν σιτοφόρον χώραν περὶ ὑποτιμῆσεως τῆς ἀξίας τοῦ σίτου. Κατὰ τινὰ ἐκθεσιν τοῦ ἐν Βέρνη τῆς Ἑλβετίας προξένου τῶν ἠνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἀρτίως δημοσιευθεῖσαν, ἐν ἔτει 1881 εἰσῆχθησαν εἰς Ἑυρώπην ἐκ τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν 153 575 600 κοιλὰ σίτου, ἐξ ὧν 82550921 ἠγοράσθησαν ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας· ἀλλ' αὐξανοῦσης ἡμέρας τῆς τιμῆς τοῦ σίτου, ἕνεκα τῆς ζητήσεως, ἡ Ἀγγλία ἐμερίμνησεν ὅπως προμηθεύηται τὴν ἀναγκαίουσιν αὐτῇ ποσότητα ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς κτήσεων. Πρωτίστως δ' ἐπέστησε τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἐν Ἰνδικῇ παραγωγὴν, ἐπόθεν εἰσῆχθησαν εἰς Ἑυρώπην καὶ ἰδίως εἰς Ἀγγλίαν ἐν ἔτει 1878—1879 κοιλὰ σίτου 1950125' ἐν ἔτει 1879—1880 κοιλὰ 4,098,360, ἐν ἔτει 1880—1881 κοιλὰ 13 896 166, ἐν ἔτει 1881—1882 κοιλὰ 37 078670. Ἡ αὐξήσις αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς προστασίας καὶ τῆς ἐνοαρρόνησεως ἣν παρέχει ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν σιτηρῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ. Ὑπολογίζεται δὲ ὅτι μετ' ὀλίγα ἔτη θὰ ἐξάγωνται ἐκ τῆς Ἰνδικῆς 320 ἑκατομμύρια κοιλῶν ἢτοι διπλάσια τῶν εἰσγαμμένων ἄλλοτε εἰς Ἑυρώπην ἐκ τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ ἀνάπτυξις δὲ τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, ἡ κατασκευὴ μεγάλου συμπλέγματος σιδηροδρόμων ἐν Ἰνδικῇ θὰ συντελέσῃ εἰς μετῶνα ὑποτίμησιν τῆς ἀξίας τοῦ σίτου.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἑυρώπης, οἵτινες ὑπολογίζονται ἐν ὅλῳ εἰς 340 ἑκατομμύρια περίπου, καταναλοῦσιν καθ' ἑκάστην 84 ἑκατομμύρια βελονῶν, ἢτοι μίαν βελονὴν περίπου τέσσαρες κάτοικοι. Κατασκευάζονται δ' ἐν Ἀγγλίᾳ μὲν 54 ἑκατομμύρια βελονῶν (ὧν τὰ 37 ἐν μόνῃ τῇ πόλει Βιρμιγκάμῃ), ἐν Γαλλίᾳ 20 καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Ἑυρώπῃ 10 ἑκατομμύρια.

Χωρικὸς, βλέπων ὅτι εἶναι μόνος ἐν τῇ σιδηροδρομικῇ ἀμαξῇ καὶ ὅτι καὶ αἱ ἄλλαι ἀμαξῆς εἶναι κεναί, « Νὰ σοῦ πῶ, λέγει πρὸς τὸν ἐλάττην, δὲν περᾶζει, φεύγω καὶ αἴριο. . . Γιαὶ μείνα νὰ κάνετε τόσα ἐξοδα! . . . »